(၁၆) ကြိမ်မြောက် မြန်မာနိုင်ငံ EITI သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း

နိဒါန်း

၁။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့၏ (၁၆) ကြိမ်မြောက်အစည်းအဝေးအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေရှန်ဂရီလာဟိုတယ်တွင် နံနက် (၉) နာရီမှ မွန်းလွဲ (၄) နာရီအထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးအစီအစဉ်အား နောက်ဆက်တွဲ (က) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၂။ အစည်းအဝေးအား အောက်ပါကိစ္စရပ်များ ဆွေးနွေးနိုင်ရေးအတွက် ကျင်းပခဲ့သည်။

(က) (၁၅) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု နောက်ဆုံးအခြေအနေများ တင်ပြဆွေးနွေးရန်၊

(ခ) အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်း (Validation)၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့၊ ၂၀၁၆ - ၂၀၁၇ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာအတွက် လွတ်လပ်သော စာရင်းတိုက်ဆိုင်သူ ငှားရမ်းမှုအခြေအနေ၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု၊ သစ်တောကဏ္ဍ အစီရင်ခံစာ၊ Pre-Cadaster Working Group၊ Mineral and Gemstone Cadaster တို့နှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအခြေအနေများ တင်ပြဆွေးနွေးရန်၊

(ဂ) ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ EITI လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (Work Plan) အား တင်ပြအတည်ပြုရန်၊

(ဃ) ၂၀၁၄ - ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၅ - ၂၀၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေမည့်အခမ်းအနား၊ လူထုဆွေးနွေးပွဲနှင့် ညစာစားပွဲတို့အား တင်ပြအတည်ပြုရန်၊

(င) ဖမ်ဘီးယားခရီးစဉ်အား အစီရင်ခံတင်ပြရန်နှင့်

(စ) အထွေထွေကိစ္စရပ်များ ဆွေးနွေးရန်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများ

၃။ (၁၆) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးသို့ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူး၊ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့ဝင်များ၊ အရန်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးများမှ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာန (ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် EITI ဌာနခွဲ) မှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အခြားလေ့လာသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (ခ) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အဖွင့်အမှာစကား

၄။ ပထမဦးစွာ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ EITI သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမောင်မောင်ဝင်းက အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားရာတွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအသစ် သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးခင်လတ်ကြီးအား သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့ကိုယ်စား လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုကြောင်း၊ (၁၅) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၃) ရက်နေ့တွင် ပုံမှန် ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ဆက်လက်ပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် တစ်လှည့်၊ နေပြည်တော်တွင်တစ်လှည့် ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်အကောင်အထည်ဖော်မှုကို ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ ရှင်းလင်းတင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ EITI Stakeholder များအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ EITI အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံးမှ လာရောက်ခဲ့သည့် Initial Assessment Mission Team ၏ဆွေးနွေးချက်၊ မေးမြန်းချက်များကို ဖြေကြားပေးခဲ့သည့်အတွက် များစွာအားရကြောင်း၊ စက်တင်ဘာလ (၅ - ၇) ရက်နေ့အထိ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်း “Oil for Development” သင်တန်းကို ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဖမ်ဘီးယားနိုင်ငံ၌ အသေးစားနှင့် လက်လုပ်လက်စား သတ္တုလိုင်စင်ချထားပေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စက်တင်ဘာ (၉ - ၁၅) ရက်များတွင် သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့ ကိုယ်စား သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦး သွားရောက်လေ့လာခဲ့ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ EITI စတုတ္ထအကြိမ်အစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်နိုင်ရန် IA ရွေးချယ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များလည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ ပဏာမ ရွေးချယ်ထားသည့် Pricewater Coopers Ltd. (PwC) မှတင်သွင်းခဲ့သော နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာများကို ဩဂုတ်လ (၂၉) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်

စီမံအုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး လိုအပ်သည်များကို ပြင်ဆင် ပေးပို့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ စက်တင်ဘာလ (၂၇ - ၂၈) ရက်၌ Adam Smith International မှ ပို့ချသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်သင်တန်းအား ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မုံရွာမြို့တွင် ဩဂုတ်လ (၂၂ - ၂၃) ရက်များ၌ SNU Oritentation Meeting နှင့် SNU Formation Workshop များအား ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းကာ အောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်ကို သိရှိရကြောင်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၄) ရက်နေ့တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ စာအမှတ် ၁/၆-၃ (၉၇) / (၇၂) သတ္တု ဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်ကိုတွေ့ရကြောင်း၊ ကျန်ရှိနေသည့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ဆက်လက်ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Pre- Cadaster လုပ်ငန်းစဉ် အကြံပေး Mr. Chorn Nak သည် ဩဂုတ် (၂၇ - ၃၁) ရက်တွင် ပထမမစ်ရှင်အဖြစ် လာရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဖွင့်လှစ်ထားသည့် Pre-Cadaster Working Group ယူနစ်မှ လိုအပ်သော ကွန်ပျူတာစက်ပစ္စည်းနှင့် ပရိဘောဂ ဝယ်ယူနိုင်ရန် Request for Quotation ခေါ်ဆိုထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ EITI အနေဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု အခြေခံထားသည်နှင့်အညီ ပရောဂျက်တွင် Transparency၊ Accountability၊ Financial Management နှင့် Procurement လမ်းစဉ်များသည် အရေးကြီးကြောင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးသုံးစွဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှ အတည်ပြုထားသော ဘောင်အတွင်းတွင် MOBD နှင့် NCS မှသုံးစွဲအကောင်အထည် ဖော်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ စနစ်တကျနှင့် အသင့်စစ်ဆေးခံနိုင်အောင် ပြင်ဆင်ထားရန်လိုအပ် ကြောင်း၊

၆။ နောက်ထပ်အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ လက်ရှိ ပေးအပ်ထားသော ထောက်ပံ့ငွေသက်တမ်းသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လိုအပ်လျှင် တိုးမြှင့်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ ယခုသက်တမ်းအတွင်း ထောက်ပံ့ငွေ အကုန်လုံး အား သုံးစွဲနိုင်ခြင်း ရှိ၊ မရှိအပေါ် မူတည်ကာ ထောက်ပံ့ငွေ၏သက်တမ်းကို တိုးမြှင့် သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဩဂုတ်လအတွင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်မစ်ရှင်အဖွဲ့နှင့် အစည်းအဝေးတွင် Morten နှင့်ဆွေးနွေးခဲ့ရာ Morten အနေဖြင့် Validation ရလဒ်ထွက်လာ ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် စဉ်းစားသင့်သည်ဟုအကြံပြုခဲ့ကြောင်း၊ EITI လုပ်ငန်းစဉ်များကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်သွားရန် ဩဂုတ်လ (၁၃-၁၇) ရက်တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ လာရောက်ခဲ့ သည့်မစ်ရှင်အဖွဲ့၏ အကြံပြုချက်များကို MSG အဖွဲ့ဝင်များ ဖတ်ရှုလေ့လာကာ

ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ဆွေးနွေးပေးရန် တိုက်တွန်းကြောင်း၊ အဖွဲ့များထံ ဖြန့်ဝေမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ EITI အစီရင်ခံစာ များကို ဖြန့်ဝေပေးရန်နှင့် အသိပညာပေးမှု အစီအစဉ်များကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုချက်ကို လက်ခံရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အစီရင်ခံစာ ဖြန့်ဝေမည့်ပုံစံနှင့် Public Awareness ကို အရှိန်ဟုန်မြှင့်ကာ များများဆောင်ရွက်ရန်သည် အရေးပါကြောင်း၊ EITI Work Plan၊ Procurement၊ Financial Management Planning တို့တွင် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့နှင့် မိတ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြုထားကြောင်း၊ လုပ်ငန်း procedure များလျော့ချကာ အမြန်ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ Mineral and Gemstone Cadaster လုပ်ငန်းစဉ်ကို တည်ဆောက်ပြီး ၂၀၁၉ နှစ်စပိုင်းတွင် MCGS Software တည်ဆောက်ခြင်းနှင့်စတင်ရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ရန် ပါဝင်ကြောင်း၊ Mineral Diagnostic အစီရင်ခံစာကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး သတ္တုနှင့်ကျောက်မျက်အတွက် ခြုံငုံသုံးသပ်ပြီး Mineral Value Change များ၊ ကဏ္ဍအလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်မြှင့်ရန်ဟု တွေ့ရှိရကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် Validation Process ကို ဆောင်ရွက်နေချိန်ဖြစ်သည့် အတွက် ၂၀၁၈ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ဂရုပြုဆောင်ရွက်ရန်၊ NCS ညှိနှိုင်းရေးမှူး ဦးစိုးဝင်း တာဝန်မှအနားယူတော့မည်ဟု သိရသည့်အတွက် လက်ရှိ အောင်မြင်မှုရလဒ်များအား NCS နှင့် ဦးစိုးဝင်း၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုအဖြစ် မစ်ရှင်အနေနှင့် အသိအမှတ်ပြုကြောင်း၊ Validation လုပ်ငန်းစဉ်ပြီးမှ အနားယူပေးရန် တိုက်တွန်း အကြံပြုထားကြောင်း၊ NCS ရုံးဖွဲ့စည်းမှုတိုးချဲ့ရန် NCS ရုံးဖွဲ့စည်းပုံ Institutional Review ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ MOBD နှင့် NCS တို့သည် EITI Procurement Plan၊ Work Plan တို့ကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ဟန်ချက်ညီညီဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ယနေ့အချိန်အထိ ထုတ်ယူသုံးစွဲထား သည့် ငွေပမာဏသည် ထောက်ပံ့ငွေ၏ ၃၅% သာရှိသေးကြောင်း၊ စတုတ္ထအကြိမ်အစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်မှုနှင့် နှစ်စဉ် Work Plan တွင်ပါဝင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ ရိုးရှင်းလွယ်ကူသည့် လျာထားချက်များနှင့် ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ NCS နှင့် MOBD အနေဖြင့် စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း လစဉ်ပုံမှန်တွေ့ဆုံကာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မည့်အချက်ကို ထောက်ခံကြောင်း၊

၇။ စတုတ္ထအကြိမ် အစီရင်ခံစာတင်သွင်းရမည့်အချိန်သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လဖြစ်သဖြင့် အချိန်သိပ်မကျန်တော့ကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့်အစီရင်ခံစာများအတွက် Report Launch အား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသေးသည့်အတွက် ဘာသာပြန်အပိုင်းတွင် နှောင်းနှေး ကြန့်ကြာမှုများဖြစ်ခဲ့သည်ကို သင်ခန်းစာယူရန် ပါဝင်ကြောင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက် အားသာချက်များ

ကိုလည်း တင်ပြထားကြောင်း၊ NCS လုပ်ငန်းစဉ်များ ကြိုတင်ငွေထုတ်ယူကာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အပိုင်းများ၊ သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြင့် အမြန်ဆုံး စာရင်းရှင်းလင်း တင်ပြရန်၊ MOBD တွင်လည်း Financial Management Consultant ငှားရမ်းရန် တင်ပြထားကြောင်း၊ နောက်လာမည့် (၁ - ၄) လလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင်တင်ပြရန် စသည်တို့ ကို အကြံပြုထားကြောင်း၊

၈။ နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ယခုအချိန်သည် ဒုတိယနှင့် တတိယအစီရင်ခံစာများ ထွက်ရှိပြီးချိန် Validation Process ကိုဖြတ်သန်းနေချိန်၊ လာမည့်စတုတ္ထအစီရင်ခံစာကိုလည်း ပြင်ဆင်နေသည့် အချိန်ဖြစ်ကြောင်း၊ စတုတ္ထအကြိမ်အစီရင်ခံစာကိုလည်း အချိန်မီ တင်သွင်းနိုင်ရန် Validation Process အပိုင်းတွင် မစ်ရှင်မှ အကြံပြုချက်များအား MSG အဖွဲ့ဝင်များက ဝိုင်းဝန်း သုံးသပ်ဆွေးနွေးကာ အောင်မြင်တိုးတက်မှုရှိအောင် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးကြရန်နှင့် အပြုသဘော နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် အကြံပြုတိုက်တွန်းကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၏ မိတ်ဆက်အမှာစကား

၉။ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံသုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်လတ်ကြီးက မိတ်ဆက်အမှာစကားပြောကြားရာတွင် ယနေ့အစည်းအဝေးတွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်အား ပေးအပ်သည့်အတွက် အသိအမှတ်ပြု ဝမ်းသာဂုဏ်ယူမိပါကြောင်း၊ လက်ရှိတွင် EITI လုပ်ငန်း ကော်မတီတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိကြောင်း၊ သတ္တုကဏ္ဍတွင် သတ္တုတွင်း ဦးစီးဌာနမှ Focal အနေဖြင့်ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ ယခင်ကာလများ၌ ဦးဝင်းထိန်က ဦးဆောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သကဲ့သို့ လက်ရှိတွင် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်သက်က ထဲထဲဝင်ဝင် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ Beneficial Ownership Task Force တွင်လည်း ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးတင်ထွန်းဝင်းနှင့် လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးကျော်ဇော်ထွန်းတို့ ပါဝင် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ ပြည်နယ်များတွင်ဖွဲ့စည်းသည့် EITI Sub-national Coordination Unit များတွင် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနမှညွှန်ကြားရေးမှူးများက အတွင်းရေးမှူးတာဝန်နှင့် ထမ်းဆောင် နေကြောင်း၊ မိမိအနေနှင့်လည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်၌ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အနေဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် EITI ပေါ်ပေါက်လာသည်ဖြစ်သည့်အတွက် EITI နှင့် မစိမ်းကြောင်း၊ ပထမအကြိမ်၊ ဒုတိယအကြိမ်နှင့် တတိယအကြိမ် အစီရင်ခံစာများတွင်လည်း အားလုံးနှင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခဲ့ကြောင်း၊ လက်ရှိတွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို အဖွဲ့ဝင် အားလုံးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူး၏ အမှာစကား

၁၀။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးက အမှာစကားပြောကြားရာတွင် (၁၅) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးပြီးနောက် ဆောက်ရွက်ခဲ့မှုများကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြလို ကြောင်း၊ ဩဂုတ်လအတွင်းမှာ နိုင်ငံတကာ EITI အတွင်းရေးမှူးရုံးက ဆန်းစစ်လေ့လာ အကဲဖြတ်ခြင်း (Validation) လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ကနဦးလေ့လာခြင်းအနေနှင့် လာရောက်ခဲ့ပြီး လုပ်ငန်းကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံ EITI သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှ ကဏ္ဍအလိုက် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ EITI လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ဆက်စပ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလှူရှင်များ၊ မီဒီယာများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ခဲ့ကြောင်း၊ ကူညီပေးခဲ့ကြ သူများအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးသို့ (၂) ရက်တာ သွားရောက်ခဲ့ပြီး အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရဌာနကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းကဏ္ဍကိုယ်စားလှယ်များကို EITI လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး မိတ်ဆက်ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကျင်းပခဲ့ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသ ကြီး SNU ကိုဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ BO လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပထမအကြိမ် BO Task Force အစည်းအဝေးကို ဩဂုတ်လ (၂၀) ရက်နေ့၌ နေပြည်တော်တွင်ကျင်းပခဲ့ပြီး စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်းကို စက်တင်ဘာလ (၂၇) နှင့် (၂၈) ရက်နေ့များ၌ ရန်ကုန်မြို့တွင် BO Consultant ဖြစ်သူ Adam Smith International (ASI) နှင့်ပူးပေါင်းပြီး ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်းမှာလည်း BO Workplan ကိုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အခြား ဆုံးဖြတ်ချက်အချို့ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊

၁၁။ သစ်တောကဏ္ဍ အစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာကို စက်တင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်သောစာရင်းတိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသူက ပေးပို့လာသဖြင့် MSG ကိုယ်စားလှယ်များအား ဖြန့်ဝေပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ Mining Cadaster နှင့်ပတ်သက်၍ Pre-Cadaster Working Group Consultant ဖြစ်သူ Mr. Chorn Nak ကပထမအကြိမ်လာရောက်ခဲ့ပြီး Pre-Cadaster Working Group Consultant နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ Mr. Chorn Nak က လာမည့်အောက်တိုဘာလဆန်းမှာ ဒုတိယအကြိမ်လာရောက်ပြီး Mineral Cadaster လုပ်ငန်းစဉ် များကို လာရောက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သော စက်တင်ဘာလမှာ ဇမ်ဘီးယားနိုင်ငံသို့ ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦးကို လက်လုပ်လက်စားနှင့် အသေးစားသတ္တု လိုင်စင်ချထားပေး ခြင်းအတွက် လေ့လာရန်စေလွှတ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ယနေ့ကျင်းပမည့် အစည်းအဝေးတွင် (၄) ကြိမ်မြောက် မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာအတွက် ရွေးချယ်ထားသည့် လွတ်လပ်သောစာရင်း

တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသူ၊ BO လုပ်ငန်းစဉ်၊ Mineral Cadaster လုပ်ငန်းစဉ်၊ အပြီးသတ် သစ်တောအစီရင်ခံစာပါ အနှစ်ချုပ်အချက်များ၊ Report Launching အစီအစဉ်၊ Work Plan အား ဆွေးနွေး အတည်ပြုခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးပေးကြရန်ဖြစ်ကြောင်း၊

၁၂။ မိမိတို့ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးကို ယခင်ငှားရမ်းထားသည့်နေရာမှ အမှတ် ၁၃(အေ)၊ မြရတနာလမ်း၊ ဘောက်ထော်၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ထားပြီးပါကြောင်း၊ လာမည့် (၄) ကြိမ်မြောက်မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာအတွက် လွတ်လပ်သောစာရင်း တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသူက သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများအား လာရောက်တွေ့ဆုံမည့်အချိန်တွင် ကူညီ ပေးကြရန် မေတ္တာရပ်ခံကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

(၁၅) ကြိမ်မြောက်သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ အကောင် အထည်ဖော်မှုနှင့်ဆက်စပ်အခြေအနေများအား ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း

၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ရှင်းလင်းတင်ပြရာတွင် (၁၅) ကြိမ်မြောက်သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးမှ ယနေ့ကာလအထိ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုများ နှင့်ဆက်စပ်အခြေအနေများအား ရှင်းလင်းတင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ တက်ရောက်လာကြသော ဧည့်သည်များနှင့် ဦးစွာမိတ်ဆက်ခွင့်ပြုစေလိုကြောင်း၊ တက်ရောက်လာကြသော SNU ကိုယ်စားလှယ်များ၊ စတုတ္ထအကြိမ်အစီရင်ခံစာပြုစုပေးမည့် PwC မှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့သောအဖွဲ့များက မိတ်ဆက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်စေလိုကြောင်း၊ SNU ကိုယ်စားလှယ်များက မိမိတို့မည်သည့် SNU ကိုယ်စားပြုကြောင်း ထည့်သွင်းမိတ်ဆက်ရန် မေတ္တာရပ်ခံကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် တက်ရောက်လာကြသော SNU ကိုယ်စား လှယ်များ၊ စတုတ္ထအကြိမ်အစီရင်ခံစာပြုစုပေးမည့် PwC မှတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ငွေကြေး ထောက်ပံ့သောအဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ်များက မိတ်ဆက်ခဲ့ကြသည်။

၁၄။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ဆက်လက်တင်ပြရာတွင် (၁၅) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်း အဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် ဆုံးဖြတ်ချက် (၁၈) ချက်ချမှတ်ခဲ့ကြောင်း၊ (၁၆) ချက်အား အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ (၁) ချက်သည် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကျန်ရှိနေ ကြောင်း၊ ကျန် (၁) ချက်သည် လက်ရှိအကောင်အထည်ဖော်နေဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ နံပါတ် (၁) အချက်အနေဖြင့် MEITI လုပ်ငန်းစဉ်များအား တိုးတက်ကောင်းမွန်စွာ ရေရှည်စီမံ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် MSG TOR၊ MSG Governance Structure များအား ပြန်လည်သုံးသပ်

ရန်ဟူသည့်ကိစ္စကို မဆောင်ရွက်နိုင်သေးကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်စီမံအုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းခွဲကော်မတီအစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် NCS မှ တင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ ယခုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ NCS မှအကြံပြုလိုသည်မှာ သေချာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီတစ်ခုအား တာဝန်ပေးအပ်သည်ထက် အဖွဲ့ငယ်တစ်ခုအား တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းသည် ပိုမိုထိရောက်နိုင်ကြောင်း၊ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ရန် MSG အစည်းအဝေးမှ စဉ်းစားရန်တင်ပြလိုကြောင်း၊ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် MOBD၊ NCS နှင့်ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့အကြား ဆက်ဆံရေးပိုမိုကောင်းမွန်ရန် ဆွေးနွေးအဖြေရှာရန်နှင့် MEITI လုပ်ငန်းများ ပိုမိုလွတ်လပ်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် နည်းလမ်းရှာရန်ဟူသည့်အချက်နှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိအဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့အကြားဆက်သွယ်ရေးပိုင်းတွင် အနည်းငယ်ကွာဟနေသည်မှလွဲ၍ ပြီးခဲ့သည့် MSG အစည်းအဝေးနှင့်ယနေ့ကာလ အကြား တိုးတက်မှုရှိလာသည်ဟုယူဆကြောင်း၊ အဖွဲ့များအကြားတွင် Team Meeting သုံးကြိမ် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုသုံးကြိမ်အတွင်း လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေသည့်လုပ်ငန်းများအပြင် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့်ကိစ္စများအတွက် မည်သို့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည်နည်းဆိုသည်ကို ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ NCS အနေဖြင့် ရေရှည်တွင် EITI လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင် လုပ်ငန်းဆုံရပ်တစ်ခုတည်းရှိခြင်းက ပိုမိုသင့်တော်ကြောင်း၊ MOBD နှင့် NCS အကြားတွင် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ခွဲထားကြောင်း၊ MOBD မှ Procurement and Financing အပိုင်းကိုတာဝန်ယူပြီး NCS မှနည်းပညာနှင့် Coordination အပိုင်းတာဝန်ယူရကြောင်း၊ လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေသည့်နှုန်းအတိုင်း ခွဲလုပ်ဆောင်နေခြင်းသည် မလိုလားအပ်သည့် ကြန့်ကြာမှုများ၊ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတွင် တစ်စုံတစ်ရာ ရှုပ်ထွေးမှုများကို ကြုံခဲ့ ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ချက်ချင်းပြောင်းလဲရန်မဟုတ်ကြောင်း၊ EITI လုပ်ငန်းသည် ရေရှည်အတွက် လုပ်ငန်းဆုံရပ်တစ်ခုတည်းရှိခြင်းက ပိုသင့်တော်ကြောင်း၊ NCS ကိုတာဝန်ပေးမည် ဆိုလည်း အပြည့်တာဝန်ပေးပါရန်နှင့် MOBD ကအားလုံးတာဝန်ယူမည်ဆိုလျှင်လည်း တာဝန်ယူစေချင် ကြောင်း၊ အစုအဖွဲ့တစ်ခုတည်းက အားလုံးကိုတာဝန်ယူခြင်းသည် ပိုသင့်တော်သည်ဟုယူဆကြောင်း၊ ပိုမိုထိရောက်မြန်ဆန်သွယ်လက်မည်ဟု ယူဆကြောင်း၊

၁၅။ တတိယအချက်ဖြစ်သည့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ထမ်းဆောင်မည့်သူကိစ္စ တင်ပြရာတွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကိုယ်တိုင် မိတ်ဆက်ခဲ့ကြောင်း၊ အစိုးရကဏ္ဍမှ အဆိုပြုခဲ့ကြောင်း၊ NCS မှ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အရပ်ဘက်ကဏ္ဍများမှ သဘောတူညီချက် ရရန်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ MSG ၏အတည်ပြုချက်ကို ဖုန်းဆက်၍ ရယူခဲ့ကြောင်း၊ နံပါတ် (၄) EITI ညီလာခံကိစ္စတွင် NCS မှ နိုင်ငံတကာအတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့အား အဆိုပါကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊

၎င်းတို့ဘက်မှတင်ပြချက်များကို ပြီးခဲ့သောကာလတွင် ကျင်းပခဲ့သည့် လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ တစ်ခုတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ နောက်ပိုင်းတွင် အသေးစိတ်ထပ်မံတင်ပြသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Pre-cadaster Working Group Consultant ကိစ္စအား စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့၌ ကျင်းပခဲ့သည့်လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ သစ်တော ကဏ္ဍ အစီရင်ခံစာတွင် အချက်အလက်များ ကွာဟခြင်းကိစ္စ၊ "စာရင်းမရှိ" ဟုဖော်ပြချက်ကို ပြင်ဆင်ပေးရန်ကိစ္စများကိုလည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးကြောင်း၊ နံပါတ် (၇) ဖြစ်သည့် Mining Cadaster Consultant Mr. Enrique ၏အကြံပြုချက်များကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနအား အစည်းအဝေးအပြီးတွင် တင်ပြခဲ့ပြီးကြောင်း၊ နံပါတ် (၈) ဖြစ်သည့် Validation အတွက် အဖွဲ့ဝင်ရွေးချယ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာက Validation မတိုင်မီ ပို့ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ နံပါတ် (၉) ဖြစ်သည့် NCS ရုံးခန်းနေရာနှင့်ပတ်သက်၍ အစောပိုင်းကာလတွင် YCDC မှပေးသည့် အခန်းအား ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် စဉ်းစားခဲ့သည့်အတွက် ထိုကာလတွင် အပြန်အလှန်ညှိနှိုင်းမှုများ ရှိခဲ့ကြောင်း၊ MOBD၊ NCS၊ World Bank အကြားတွင် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး မျှော်မှန်းထားသလို အဆင်ပြေချောမွေ့ခြင်းမရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအခန်းအား ပြန်လည်ပြင်ဆင်မည့်အစား ရုံးခန်းအသစ်ငှားရမ်းသည်က ပိုသင့်တော်မည်ဟု ယူဆသည့်အတွက် ရုံးခန်းနေရာအသစ်အား အမှတ် (၁၃) အေ၊ မြရတနာလမ်း၊ ဘောက်ထော်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားကြောင်း၊

၁၆။ EITI အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ပြန်ခြင်းအခမ်းအနားနှင့်ပတ်သက်၍ ပြင်ဆင်ဆဲ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြင်ဆင်ထားမှုကို ယနေ့အစည်းအဝေးတွင် သက်ဆိုင်ရာ Report Launch အစီအစဉ်တွင် အသေးစိတ်တင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၂၀၁၅ - ၂၀၁၆ ဘဏ္ဍာနှစ်အစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ MSG အဖွဲ့ဝင်များက အချိန်ယူဖတ်ရှုပေးရန် တင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ MSG အဖွဲ့ဝင်များက ဖတ်ရှုပေးသည့်အတွက် များစွာကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ လက်ရှိတွင် NCS မှပြန်လည် ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုမြန်မာဘာသာအစီရင်ခံစာအား အောက်တိုဘာလ ပထမအပတ်တွင် ပြင်ဆင်ပြီးစီးမည်ဟုလျာထားကြောင်း၊ Hydro ကဏ္ဍအတွက် ToR ကို ပေးပို့နိုင်ရန်နည်းလမ်းရှာ ခဲ့ကြောင်း၊ နောက်ပိုင်းကဏ္ဍအလိုက် တင်ပြရာတွင် အသေးစိတ်ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးသွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ နံပါတ် (၁၃) အရ MOBD မှဆွေးနွေးခဲ့သည့် PowerPoint များကို ပေးပို့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ နံပါတ် (၁၄) ဖြစ်သည့် Beneficial Ownership နှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သလို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် Consultant အားသက်တမ်းတိုးခဲ့ကြောင်း၊ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးကိုလည်းပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ စက်တင်ဘာလ (၂၇ - ၂၈) တွင်သင်တန်းလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ နံပါတ် (၁၅) ဖြစ်သည့် Pre-cadaster Working

Group အတွက် ကွန်ပျူတာ၊ ပရိဘောဂနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဝယ်ယူနိုင်ရန် Work Plan တွင် ဖြည့်စွက်ထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ နံပါတ် (၁၆) ဖြစ်သည့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး SNU နှင့်ပတ်သက်၍ စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီး SNU အားဖွဲ့စည်းပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် နောက်ထပ် အစည်းအဝေးတစ်ခုအား ထပ်မံကျင်းပပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ SNU နှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သလို ဆွေးနွေးပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုကြောင်း၊ လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီကျင်းပရက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အဆိုပါသတ်မှတ်ရက်အတိုင်း လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီများကို ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြင်ပဆက်သွယ်ရေးကော်မတီကို ပြီးခဲ့သည့်ကာလတွင် မည်သည့်ရက်ကျင်းပမည်ဟု ထည့်သွင်း သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းမရှိကြောင်း၊ ထို့အတွက် (၁၆) ကြိမ်မြောက် MSG အစည်းအဝေးတွင် ထိုလုပ်ငန်းခွဲကော်မတီကျင်းပမည့်ရက်ကိုပါ သတ်မှတ်ပေးစေလိုကြောင်း၊ ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြင်ပ ဆက်သွယ်ရေးကော်မတီမှ ဆွေးနွေးသဘောတူရမည့်အချက်များလည်း ရှိနေကြောင်း၊ နံပါတ် (၁၈) သည် Beneficial Ownership နှင့်ပတ်သက်၍ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးကို ဩဂုတ်လ (၂၀) ရက်နေ့တွင်ကျင်းပကာ သင်တန်းကို စက်တင်ဘာလ (၂၇-၂၈) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပနိုင် ခဲ့ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။

အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်း၊ SNU၊ စတုတ္ထအကြိမ် အစီရင်ခံစာရေးသားရန် IA၊ Beneficial Ownership (BO)၊ Forestry၊ Pre-cadaster Working Group၊ Mineral and Gemstone Cadaster တို့နှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအခြေအနေများ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း

၁၇။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူ ဦးထွန်းပေါ်ဦးက Validation နှင့်ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များကိုတင်ပြရာတွင် နိုင်ငံတကာ EITI အတွင်းရေးမှူးရုံးမှ ကနဦး အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၈) ရက်နေ့မှ (၁၇) ရက်နေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံသို့လာရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအဖွဲ့အနေဖြင့် ကနဦးအကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်း အစီရင်ခံစာ ရေးသားနေကြောင်း၊ မိမိတို့ဆီသို့ အစီရင်ခံစာမရောက်ရှိသေးကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ခြင်းအစီရင်ခံစာ (မူကြမ်း) ထွက်ရှိပါက သဘောထားမှတ်ချက်များ တောင်းခံ မည်ဖြစ် ကြောင်း၊ အောက်တိုဘာလအတွင်းတွင် နိုင်ငံတကာ EITI အတွင်းရေးမှူးရုံးမှ လွတ်လပ်သောဆန်းစစ်အတည်ပြုသူ (Independent Validator) ခန့်အပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုလွတ်လပ်သော ဆန်းစစ်အတည်ပြုသူမှ ဆန်းစစ်အတည်ပြုခြင်းအစီရင်ခံစာ ရေးသားမည် ဖြစ် ကြောင်း၊ ထို့နောက် ဆန်းစစ်အတည်ပြုခြင်းအစီရင်ခံစာ (မူကြမ်း) အပေါ် မြန်မာနိုင်ငံ EITI သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့နှင့် ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးတို့မှ သဘောထားမှတ်ချက်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

ဒီဇင်ဘာလတွင် ထိုအစီရင်ခံစာအား EITI ဘုတ်အဖွဲ့သို့တင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကနဦးအကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်းအစီရင်ခံစာ (မူကြမ်း) ရရှိပါက အားလုံးကိုဖြန့်ဝေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း အကျဉ်းချုပ်တင်ပြခဲ့သည်။

၁၈။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ နည်းပညာတာဝန်ခံ ဒေါ်အေးချမ်းဝေက ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အစီရင်ခံစာအတွက် ငှားရမ်းထားသည့် PwC အဖွဲ့နှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြရာတွင် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ EOI အဆိုပြုလွှာများအားခေါ်ဆိုပြီး ရွေးချယ်ရေးကော်မတီမှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၀) ရက်နေ့တွင် PwC အဖွဲ့အားလက်ခံခဲ့ကြောင်း၊ စက်တင်ဘာ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ရွေးချယ်အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအား PwC နှင့် ရွေးချယ်ရေးကော်မတီတို့ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး စက်တင်ဘာလ (၂၈) ရက် နေ့တွင် စာချုပ်ချုပ်သည့်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ PwC ၏နည်းပညာဆိုင်ရာအဆိုပြုလွှာအရ ပါဝင်မည့်ကဏ္ဍများအနေဖြင့် လွတ်လပ်သောစာရင်းတိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသူ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအတိုင်း ရေနံနှင့်သဘာဝဓါတ်ငွေ့ကဏ္ဍ၊ ကျောက်စိမ်းနှင့်ကျောက်မျက်၊ ပုလဲနှင့်အခြားသတ္တုများ ပါဝင်ကြောင်း၊ Project Level Reporting ကိစ္စအတွက် နယ်ပယ်လေ့လာသတ်မှတ်ခြင်းအစီရင်ခံစာထွက်ရှိလာပါက ၎င်းတို့လုပ်နိုင်သည့်အတိုင်းအတာနှင့် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့၏ သဘောထားနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ PwC တွင် Core Team Member ဦးရေသည် (၆) ဦးရှိကြောင်း၊ အခြားအဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးမည်ဟုသိရကြောင်း၊ EITI အစီရင်ခံစာလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် PwC အနေဖြင့် အဆင့် (၅) ဆင့်ဖြင့်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ (၁) လုပ်ငန်းနယ်ပယ် သတ်မှတ်ခြင်း (Scoping)၊ (၂) အချက်အလက်ကောက်ယူသည့်အဆင့် (Preliminary stage)၊ (၃) ကနဦးတိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်း (Initial Reconciliation)၊ (၄) ကွာဟချက်များအား တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်း (Reconciliation of Discrepancies) နှင့် (၅) အစီရင်ခံခြင်း (Reporting) စသဖြင့် ရှိကြောင်း၊ အသေးစိတ်အဆင့်များအနေဖြင့် (၂၉) ဆင့်ရှိကြောင်း၊ ထို့နောက် PwC အနေဖြင့် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှ Materiality Threshold အတိုင်းပါဝင်လာသည့် ကုမ္ပဏီများမှ ပေးထားသောအချက်အလက်များနှင့် အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ ပေးသောအချက်အလက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အချက်အလက်များ၏ ပြည့်စုံနိုင်လုံမှုကို အာမခံသွားမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ PwC ၏ Assurance Methodology အတိုင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဖော်ပြထားကြောင်း၊ ထို့အပြင် ရန်ကုန်၊ နေပြည်တော်တို့မှလွဲ၍ အခြား နယ်မြေများသို့ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုပါက သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှ နယ်မြေခွင့်ပြုချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ လုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဟု တောင်းဆိုထား

ကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအဆိုပြုလွှာတွင် ဖော်ပြထားသည့်ဘတ်ဂျက်တွင် သင်တန်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပရန် (၆) ကြိမ်အထိသာ လျာထားကြောင်း၊ တစ်ရက်လျှင် (၂) ပွဲကျင်းပရန်နှင့် (၃) ရက်ကာလကျင်းပရန်လျာထားကြောင်း၊ ထိုသို့ကျင်းပမည်ဆိုပါက သင်တန်း နေရာအား NCS မှ စီစဉ်ပေးရန် တောင်းဆိုထားကြောင်း၊

၁၉။ ၎င်းတို့၏ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဆိုပြုလွှာတွင် Downstream ကဏ္ဍအတွက် အသေးစိတ် မထည့်ထားရသေးသည့် အတွက် လုပ်ငန်းနယ်ပယ် သတ်မှတ်ပြီးပါက Downstream ကဏ္ဍအတွက် ဆောက်ရွက်မည့်အတိုင်းအတာအား ပြန်လည်ညှိနှိုင်းရန် တောင်းဆိုထားကြောင်း၊ Reporting Entities များမှ စာရင်းကောက်သည့်အခါ Online Survey ကောက်ယူရန်လည်း ပြင်ဆင်ထားပြီး Online Survey အသုံးမပြုတတ်သည့်ကုမ္ပဏီများကို လည်း Email ပို့၍ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု သိရကြောင်း၊ Discrepancies များတွေ့ရှိပါက ကွာဟမှုများ အတွက် ပထမဦးဦးစွာ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်တွေ့ဆုံ၍ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးညှိနှိုင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကွာဟချက် များစွာရှိ၍ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုပါက အများဆုံး (၆) ခုထိသာ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခင်နှစ်က Moore Stephen သည်လည်း (၃) ခုအထိ ကွင်းဆင်းသည်ကိုလည်း တွေ့ရကြောင်း၊ အစီရင်ခံစာတင်ရမည့် အချိန်ဇယားအနေဖြင့် ညှိနှိုင်းမှုများအရ အစီရင်ခံစာ မူကြမ်းအား ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလပထမအပတ်အတွင်း တင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပဏာမ အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာအား ဖေဖော်ဝါရီလကုန်တွင်လည်းကောင်း၊ အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာ အား မတ်လဒုတိယအပတ်တွင်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားကြောင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုသဘော တူထားသည့် ဘဏ္ဍာငွေပမာဏအနေဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၄၈,၄၈၅ ရှိကြောင်း စသဖြင့် ၂၀၁၆ - ၂၀၁၇ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် အစီရင်ခံစာအတွက် ငှားရမ်းထားသည့် PwC အဖွဲ့နှင့် ပတ်သက်၍ တိုးတက်မှုအခြေအနေများအား တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၂၀။ ထို့နောက် စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ဆက်လက်တင်ပြရာတွင် ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ (၂၀-၂၃) ရက်နေ့အထိ စစ်ကိုင်းဒေသကြီးသို့ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ဝင်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးတို့မှ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အား သွားရောက် ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်း၊ ဩဂုတ်လ (၂၂) ရက်နေ့တွင် EITI နှင့်ပတ်သက်၍ မိတ်ဆက်တင်ပြခြင်းနှင့် ဩဂုတ်လ (၂၃) ရက်နေ့တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ ကြောင်း၊ အောက်တိုဘာလ (၁) ရက်နေ့တွင် ထိုအဖွဲ့၏ ပထမဆုံးအစည်းအဝေး ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေးသို့ MATA မှကိုယ်စားလှယ်များလည်း သွားရောက်ကူညီပံ့ပိုး

ပေးခဲ့ကြောင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ (၂၈) ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအကြိမ် အစည်းအဝေးကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေးနှင့်အတူ ထိုနေ့မနက်ခင်းတွင် EITI အစီရင်ခံ စာများနှင့်ပတ်သက်၍ လူထုဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းဆွေးနွေးပွဲသို့ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်း အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ် (၄) ဦးဖိတ်ကြားခဲ့သော်လည်း (၂) ဦးသာ တက်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ကျင်းပခဲ့သည့် လူထုဆွေးနွေးပွဲပြု လုပ်သကဲ့သို့ အခြားတိုင်း ဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ကျန်ရှိသည့် စတုတ္ထသုံးလပတ် ကာလတွင် နောက်ထပ် (၂) ပွဲကျင်းပရန် လျာထားကြောင်း၊ အသေးစိတ် အစီအစဉ်များကို မိမိတို့ရေးဆွဲမည့် အစီအစဉ်နှင့်အတူ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သို့ တင်ပြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ကျန်ရှိသည့် စတုတ္ထပတ်ကာလအတွင်း တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့တစ်ခု ထပ်မံဖွဲ့စည်းရန်လျာထားကြောင်း စသဖြင့် တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့်ပြည်နယ်လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ (SNU) နှင့်ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအခြေအနေအား အကျဉ်းချုပ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။

၂၁။ ညှိနှိုင်းရေးမှူးက SNU အတွက် လိုအပ်နေသည့် ဘတ်ဂျက်များအား လျာထားပြီးပါက သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ပေးစေချင်ကြောင်းမေးမြန်းဆွေးနွေးရာတွင် စီမံကိန်း မန်နေဂျာက ယနေ့အစီအစဉ်တွင်ပါသည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အားတင်ပြ၍ အတည်ပြုချက် ရယူသည့်အချိန်တွင် တင်ပြဆွေးနွေး၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ရယူမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ယခင် မိမိတို့ဆွေးနွေးထားသည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များတွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် (၆) ခု များတွင် SNU များအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အပြီးသတ်ဖွဲ့စည်းမည်ဟု သိရှိထားကြောင်း၊ ယခု ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ တင်ပြခဲ့သည့်သဘောဆိုပါက လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် လွဲချော်နေသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း၊ ကျန်ရှိနေသေးသည့် မကွေးတိုင်းနှင့်ရှမ်းပြည်နယ်များအတွက် မည်သို့ ဆောင်ရွက်ထားသည်ကို သိရှိလိုပါကြောင်း မေးမြန်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုအခါ ညှိနှိုင်းရေးမှူးက မိမိအနေဖြင့် SNU ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုဝန်ကြီးနှင့်တိုင်ပင်ထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျန်ရှိသည့် SNU များအား ဒီဇင်ဘာလတွင် အပြီးသတ်ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် လျာထားပြီးဖြစ်ကြောင်းနှင့် စီမံကိန်း မန်နေဂျာက အခြားကျန်ရှိသည့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များတွင် SNU ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန်အတွက် အမိန့်ညွှန်ကြားစာထွက်ရှိရန်လည်း NCS အနေဖြင့် စာထွက်ထားပြီးဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် တွင် လည်း SNU ဖွဲ့စည်းမှုများအတွက် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီပြီးစီးအောင် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွင် လျာထား၍ အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၂။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်ဖော်ဆောင်ရေး (Beneficial Ownership – BO) ၏ နောက်ဆုံးအခြေအနေများ တင်ပြရာတွင် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၀) ရက်နေ့ တွင် နေပြည်တော်၌ ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များအား ဆောင်ရွက်ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ ၏ စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်းအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၂၇-၂၈) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုသင်တန်းသို့ အကျိုးအမြတ် ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေး အဖွဲ့ဝင်များ၊ Alternates များ၊ ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် EITI ဌာနခွဲ မှ တာဝန်ရှိသူများ၊ လေ့လာသူများ တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ Adam Smith International (ASI) မှ Dr. Juliana ကိုယ်တိုင်တက်ရောက်ဆွေးနွေးပို့ချခဲ့ကြောင်း၊ ပထမအကြိမ် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင် အစိုးရဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး အဆင့် အဖွဲ့ဝင် (၇) ဦးပါဝင်ခဲ့ကြောင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းသည် စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အရန်ကိုယ်စားလှယ်များ သတ်မှတ်ပေးရန် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် အမည်စာရင်းတောင်းခံရာတွင် ဌာန (၆) ခုမှ အမည်စာရင်းရခဲ့ကြောင်း၊ ဌာန (၃) ခုကျန်နေသေးကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ အရန် ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦးရရှိခဲ့ကြောင်း၊ အရပ်ဘက်ကဏ္ဍ အရန်ကိုယ်စားလှယ် အမည်စာရင်းအား တောင်းခံ ထားကြောင်း၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော MATA ကိုလည်း အမည်စာရင်းပေးရန် တောင်းခံ ပါကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင် သတ္တုကဏ္ဍနှင့် ကျောက်မျက်ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပြီးသော်လည်း အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းတွင် အခြားပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများမှ ပါဝင်ရန်လို အပ်ကြောင်း၊ အစိုးရကဏ္ဍတွင် သစ်တောကဏ္ဍနှင့် ကျောက်မျက် ကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ရေနံနှင့်သဘာဝဓါတ်ငွေ့ကဏ္ဍ၊ သတ္တုကဏ္ဍအတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီနှင့် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောကဏ္ဍ အတွက် အစိုးရဘက်မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ပေးစေချင်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီများကို အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအတွက်နယ်ပယ်သတ်မှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းသည် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် အစီရင်ခံစာများတွင် Legal Ownership နှင့်ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များပါဝင်ခဲ့သော်လည်း အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မထည့်ခဲ့ ကြောင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုလုပ်ငန်းသည် ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် သယံဇာတနှင့်ပတ်သက်သောကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အချက်အလက်များ မဖြစ်မနေ ဖွင့်ဟချပြ

ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ဖွင့်ဟဖော်ပြသည့်အခါတွင်လည်း ဥပဒေအရ ကျောထောက်နောက်ခံ ပြုသည့်အဖွဲ့များလိုအပ်သောကြောင့် တရားရေးအဖွဲ့သော်လည်းကောင်း၊ သမ္မတဒီဂရီ သော်လည်းကောင်း ထုတ်ပြန်ပေးဖို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့် စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်းတွင် ယခုအခါ သမ္မတဒီဂရီထုတ်နိုင်ရန်နှင့် နောင်ရေရှည်တွင်ဥပဒေထုတ်ပြန်၍ ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြကြောင်း၊ EITI လိုအပ်ချက်အရ ၂၀၂၀ ခုနှစ် တွင် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြရမည်ဖြစ်သော်လည်း ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ မတိုင်ခင်လက်ရှိကာလတွင် အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ဖို့အတွက် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၃၁) ရက်နေ့ တွင် လက်ရှိပူးပေါင်းပါဝင်ထားသည့်ကုမ္ပဏီများမှ အချက်အလက်များထုတ်ပြန်နိုင်ဖို့ ဆွေးနွေး ထားကြောင်း၊ အသေးစိတ်များကို အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြထားကြောင်း၊ အကျိုးအမြတ်ပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ ၏ ဒုတိယအကြိမ်အစည်းအဝေးအား အောက်တိုဘာလ (၁၈-၁၉) ရက်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ရန် လည်း ဆုံးဖြတ်ထားကြောင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန် တွင် အချက်အလက်များကောက်ယူ၍ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်းများဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အချက်အလက် ထိန်းသိမ်းမည့်ဌာနသတ်မှတ်ဖို့အတွက် တင်ပြပါကြောင်း၊ မည်သည့် အချက်အလက်များ ထုတ်ပြန်ရန်၊ ပါဝင်မည့်နယ်ပယ်အတိုင်းအတာသတ်မှတ်ရန်နှင့် မည်သည့် ဌာနအား Focal Agency အဖြစ်သတ်မှတ်မည်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးစေလိုပါကြောင်း၊ ကနဦး စီမံကိန်း တွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီ (၁၇) ခုသည် အချက်အလက်များ ဖော်ပြပေးခဲ့ပြီး အစီရင်ခံစာလည်း ထွက်ရှိလာပါကြောင်း၊ အဆိုပါကုမ္ပဏီများကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုပေးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ EITI Secretariat အနေဖြင့်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ကနဦးစီမံကိန်းဆောင်ရွက်ထားသည့်အတွက် ၎င်းတို့ ပြုလုပ်မည့် ညီလာခံတစ်ခုတွင် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ လာရောက်ရှင်းလင်းပေးရန် ဖိတ်ခေါ်ထားပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ကနဦးစီမံကိန်းအား အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထဲမှ ဖြစ်ရပ်မှန်အခြေပြု လေ့လာမှု (Case Study) အနေဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်ဆွေးနွေးထားကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒအလျောက် ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည့်ကုမ္ပဏီများအား အသိအမှတ်ပြုမှု ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ပေးဖို့ရန် ဆုံးဖြတ်ပေးစေလိုကြောင်း စသဖြင့် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည်။

၂၃။ ညှိနှိုင်းရေးမှူးက အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ စွမ်းရည်မြှင့်သင်တန်း တွင် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့အနေဖြင့် ဥပဒေများ သက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု အားကောင်းလာစေရေးအတွက် ဥပဒေအဖြစ်မပြဌာန်းနိုင်ခင် သမ္မတအမိန့် ထုတ်ပြန်နိုင်ရန် အလို့ငှာ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်းအဖွဲ့သို့တင်ပြရန်၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဦးဆောင်ကော်မတီများသို့

ဆက်လက်တင်ပြ၍ အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ကတိပြု ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အဖွဲ့ဝင်များအား အသိပေးတင်ပြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူက အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အား ယခင်ကတည်းကရေးဆွဲထားပြီး စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်းတွင်အတည်ပြုခဲ့ကြောင်း၊ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကိုလည်း မည်သည့်အချိန်နှင့် လုပ်ငန်းများအား အချိန်နှင့်အမျှဖော်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲထားမှုများကို တင်ပြအပ်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် အမည်စာရင်းပေးပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးရုံးသို့တင်ပြထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုရာတွင် နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူက အစိုးရဘက်မှ (၂) ဦးနှင့် ပုဂ္ဂလိကဘက်မှ (၂) ဦးရရှိရန် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်ကို ဆိုလိုကြောင်း ပြန်လည်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၂၄။ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှလည်း ဒုတိယအကြိမ်ကျင်းပမည့် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့အစည်းအဝေးမတိုင်ခင် ရရှိပါက ပိုမိုကောင်းမွန်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့မှသာ လုပ်ငန်းသဘောတရားများကို နားလည်မှုရပြီး လုပ်ငန်းကြန့်ကြာမှုကို ရှောင်ရှားနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သမ္မတဒီဂရီအရ ဌာနများ၊ ကုမ္ပဏီများမှ ထဲထဲဝင်ဝင်ပါလာမည် ဖြစ်သည့်အတွက် အရေးကြီးကြောင်းနှင့် ကနဦးအစီရင်ခံစာ မည်သည့်အချိန်တွင်ရရှိမည်ကို သိချင်ကြောင်း မေးမြန်းရာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမှ ကနဦးအစီရင်ခံစာအား သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သို့ ဖြန့်ဝေပေးပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထပ်မံပေးပို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကလည်း မိမိအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတာဝန်အရ သိထားသမျှ သတင်းအချက်အလက်များအား လုပ်ငန်းရှင်များသို့ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဖြန့်ဝေပေးနေကြောင်း၊ မိမိအနေဖြင့် ကျောက်မျက်ကဏ္ဍအား နားလည်၍ အဆင်ပြေသော်လည်း သတ္တုကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ပိုမိုသက်ဆိုင်သည့်သူလိုအပ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကဏ္ဍအတွက် အရန်စာရင်းမဟုတ်ဘဲ အမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ရန် ဆွေးနွေးထားကြောင်း၊ ထို့အပြင် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ကနဦးစီမံကိန်းကုမ္ပဏီများအား ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းလွှာ ပေးအပ်ရန်ကိစ္စအား တင်ပြမည်ဆိုပါက ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းလွှာအစား သက်တမ်းတိုးမှုများရရှိမည်ဟု သိရပြီး လွဲမှားသော သတင်းပေးမှုများဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြောင်း၊ ပြည်ပကုမ္ပဏီများက ထိုသို့ထင်မြင်နေကြကြောင်း၊ ထို့နောက် သမ္မတအမိန့် မထုတ်နိုင်သေးခင် မိမိတို့အနေဖြင့် ဤအကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုကိစ္စအား ကျေလည်အောင် ဆွေးနွေးထားသင့် ကြောင်း၊ ထုတ်ပြန်သည့်သူများနှင့် ကြေညာရမည့်သူများရှိသလို အားလုံးနားလည်သဘောပေါက်မှုများလည်း လိုအပ်

နေကြောင်း၊ လုပ်ငန်းနည်းနာများကို အကောင်းဆုံး ရေးသား၍ လုပ်ငန်းရှင်များအား ဖြန့်ဝေပေးထားရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ သေသေချာချာ အသိပေး၍ အားလုံး လက်ခံသဘောတူသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်စေလိုကြောင်း၊ သူများဆောင်ရွက်တိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု မဆိုလိုစေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၂၅။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူကလည်း လာမည့် အောက်တိုဘာလ ၁၈-၁၉ ရက်နေ့တွင် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးကြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းပညာညှိနှိုင်းရေးမှူး ခန့်အပ်ဖို့လည်းစီစဉ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ လုပ်ငန်းတာဝန်ပြုစုရာတွင်လည်း အကြံပေးကြရန် ဆွေးနွေးထားပြီးဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းဥက္ကဋ္ဌကလည်း ပထမဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည့် ကျောက်မျက်ကဏ္ဍနှင့် သစ်တောကဏ္ဍတို့မှ အစိုးရဘက်ကိုယ်စားလှယ်အမည်စာရင်းပေးဖို့ သဘောတူကြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများဘက်မှလည်း အမည်စာရင်းပေးရန် သဘောမတူသူများရှိပါက ဆွေးနွေးစေလိုကြောင်း၊ Focal Agency နှင့်ပတ်သက်၍ အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု ဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့အား မေတ္တာရပ်ခံလိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေသည် အချိန်ကာလအားဖြင့် ကြပ်တည်းနေပြီး လုပ်ငန်းအသစ်ဖြစ်သည့်အတွက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်း အဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ထား သည်များကို လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့်ဦးဆောင်ကော်မတီသို့ တင်ပြနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အထားဆိုင်ရာ လေ့လာမှုများ၊ သာဓကအခြေခံဥပမာများအား လေ့လာစုစည်း၍ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့်ဦးဆောင်ကော်မတီတို့ထံသို့ တင်ပြပေးစေလိုကြောင်း၊ သမ္မတဒီဂရီနှင့် ပတ်သက်၍လည်း မည်သည့်နိုင်ငံတွင် မည်သို့ဆောင်ရွက်ထားသည့် ဥပမာများကိုမှီငြမ်း၍ တင်ပြ ပေးစေလိုကြောင်း၊ ဥပဒေဆိုင်ရာကိစ္စဖြစ်သည့်အပြင် ရှေ့နေချုပ်ရုံး၏ သဘောထားမှတ်ချက်များလည်း လိုအပ်ကြောင်း၊ သမ္မတထံသို့ တင်ပြရာတွင်လည်း အချက်အလက်အပြည့်အစုံဖြင့် တင်ပြနိုင်ရန်အတွက် အထောက်အထား ပြင်ဆင်ပေးစေရန် အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့အား တိုက်တွန်းလိုပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကလည်း အောက်တိုဘာလ (၁၈-၁၉) ရက်များတွင် ကျင်းပမည့် အကျိုးအမြတ် ရရှိပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ဆောင်ရေးအဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးတွင် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ချက်များ ရေးဆွဲရာတွင် ထိုအဖွဲ့၏ ဆွေးနွေးချက်များသာမက ကုမ္ပဏီများ၏ သဘောထားများ ရယူရန်လည်း အရေးကြီးကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ဆွေးနွေးပြီးမှ သမ္မတကြီးထံသို့ တင်ပြစေလိုကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၂၆။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူက သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာအား တင်ပြရာတွင် သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာ (ပထမမူကြမ်း) အား ဧပြီလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် Moore Stephen (IA) မှတင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့နှင့် မိတ်ဘက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များအား တင်ပြပေးခဲ့ကြောင်း၊ မေလ (၁၈) ရက်နေ့တွင် နည်းပညာနှင့်အစီရင်ခံစာလုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် (၁၄) ကြိမ် မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင်လည်း တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ ထိုသို့ ဆွေးနွေးတင်ပြပြီးနောက်လိုအပ်ချက်များအား Moore Stephen သို့ အကြောင်းကြားပေးပို့ခဲ့ ကြောင်း၊ ဇူလိုင်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် Moore Stephen မှလည်း ၂၀၁၄-၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခု၊ သစ်တောကဏ္ဍ အစီရင်ခံစာ (Pre-final) အား ပေးပို့ခဲ့ကြောင်း၊ ဇွန်လ (၃၁) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် နည်းပညာနှင့်အစီရင်ခံစာအစည်းအဝေး တွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများပါဝင်၍ ထိုအစီရင်ခံစာအား ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေး ဆွေးနွေးချက်များနှင့် တိုးတက်မှုများကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၃) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ ထို့နောက် Moore Stephen မှ စက်တင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာများအား တင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစီရင်ခံစာများကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာမိတ်ဘက်အဖွဲ့များနှင့် သုံးပွင့်ဆိုင် ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သို့လည်း ဖြန့်ဝေထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အစီရင်ခံစာဘာသာပြန်သည့်ကိစ္စကိုလည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည်။

၂၇။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက သစ်အရောင်းစာရင်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး အပြင်၌ ဝယ်သည့်စာရင်းနည်းပြီး ပြည်တွင်းတွင်ရောင်းသည့်စရိတ် မြင့်မားနေသဖြင့် မိမိအနေဖြင့် ထောက်ပြခဲ့ကြောင်း၊ အဆင့်အတန်း ကွာဟချက်ကြောင့် ဈေးနှုန်းများကွာသည်ဟု ထိုအချိန်က သိရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မည်သည့်အဆင့်အတန်းကို မည်သည့်ဈေးနှင့်ရောင်း သည်ကိုဖော်ပြရန် ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း၊ ယခုအစီရင်ခံစာတွင် မဖော်ပြထားကြောင်း၊ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောဦးစီးဌာနတို့၏ ကွာဟချက်များကိုလည်း ရှင်းလင်းပေးဖို့လည်း ဆွေးနွေးထားကြောင်း၊ သို့သော် ဖော်ပြထားခြင်းမရှိကြောင်း၊ Moore Stephen အနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာထွက်ရှိပြီး ကိုယ်တိုင်လာရောက်ရှင်းလင်းရန်လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သ ည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်မှလည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ သစ်အလုံးလိုက်ရောင်းချမှုများ လျော့နည်းလာပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် သစ်တင်ပို့ရောင်းချခြင်းများ လုံးဝရပ်ဆိုင်းခဲ့ကြောင်း၊ ပြည်တွင်းသစ်ရောင်းချရာတွင်လည်း အိတ်ဖွင့်တင်ဒါစနစ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အိတ်ဖွင့်တင်ဒါတွင် အမြင့်ဆုံးပေးသည့်ဈေးကို ရွေးချယ်သည့်အတွက် ဈေးမတည်ငြိမ်မှုများရှိကြောင်း၊ ယခုအစီရင်ခံစာတွင်

၂၀၁၄-၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၂၀၁၆ ခုနှစ်များ၌ သစ်အဆင့်အတန်း ၉ မျိုး၊ သစ်ဆိုလျှင် အပင်၏ အစိတ်အပိုင်းအလိုက် ဈေးနှုန်းကွာခြားကြောင်း၊ ကိုင်ဖျားကိုင်နားတွင် ဈေးနည်းသွားပြီး ဝန်ကြီးမှ အစ အမှုဆောင်များအားလုံးပါဝင်ဆုံးဖြတ်ရကြောင်း၊ အချက်အလက်အားလုံး အကုန် ပေးနိုင်ကြောင်း စသဖြင့် ရှင်းပြခဲ့သည်။

၂၈။ ဒုတိယအထွေထွေမန်နေဂျာ ဦးသက်အောင် (မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း - သစ်အရောင်း) က အိတ်စိုက်အရောင်းများ၊ တင်ဒါအရောင်းများအား သက်ဆိုင်ရာအလုပ်မှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များဖြင့် ရောင်းချခဲ့ကြောင်း၊ သယ်ယူစရိတ်နှင့် ထုတ်လုပ်စရိတ်များလည်းရှိကြောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံတွင် တန်ပမာဏများပြီး ထိုစရိတ်စခများမပါဘဲနှင့် ဖော်ပြထားသည်များလည်း ရှိကြောင်း၊ ထုတ်လုပ်မှုများတွင် စာချုပ်များရှိကြောင်း၊ လုပ်ငန်းစစ်များလည်းရှိကြောင်း၊ ထိုစာရင်း စစ်အစီရင်ခံစာများလည်းရှိကြောင်း၊ ထိုအချက်အလက်များသည် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအချိန်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ အိတ်ဖွင့်တင်ဒါ စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ သစ်ကြွေးကျန်စာရင်းလည်း တောင်းခဲ့ကြောင်း၊ ထိုစာရင်းအား ရရှိခဲ့သည့်အခါတွင်လည်း ကုဗပေ ဖြင့်ပြထားပြီး မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောဦးစီးဌာနတို့၏ ထုတ်လုပ်မှုစာရင်းများတွင် ဟော့ပတ်(စ်)တန် (Hoppus Ton) ဖြင့်ပြထားကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် ထိုယူနစ်များ ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်သည့်အခါတွင် ကွာဟချက်များရှိနိုင်ကြောင်း၊ မည်သည့် အတွက်ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှု ယူနစ်နှင့် လက်ကျန်သစ်ယူနစ် တိုင်းတာပုံများ မတူရခြင်းအား မေးမြန်းချက်အား ဒုတိယ အထွေထွေမန်နေဂျာ ဦးသက်အောင်က မိမိတို့ဌာနတွင် သစ်လက်ကျန်အနေဖြင့် ကြွေးကျန်မရှိကြောင်း၊ မိမိတို့သည် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဌာနဖြစ်သည့်အတွက် ရောင်းချပြီး စာရင်းများကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ သစ်လုံးများ ကို ဟော့ပတ်(စ်)တန်ဖြင့်သာ တိုင်းတာပြီး ခွဲသားများကို ကုဗပေတန်ဖြင့် တိုင်းတာခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိနိုင်ငံတကာတွင် မက်ထရစ်တန် ဖြင့်သုံးနေကြောင်း၊ မက်ထရစ်တန် နှင့် ဟော့ပတ်(စ်)တန် အချိုးသည် ၁.၈၀၂ မက်ထရစ်တန် အချိုးရှိကြောင်း၊ မိမိတို့ရောင်းချခဲ့ရာတွင်လည်း နိုင်ငံတကာစံယူနစ်အား စံယူ၍ ရောင်းချခြင်း ဖြစ်ပြီး လျော့နည်းဆုံးရှုံးသွားခြင်း မရှိကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းနှင့် သစ်တော ဦးစီးဌာနတို့၏ အချက်အလက်များ ကွာဟနေသည့်ကိစ္စအား ဌာနနှစ်ခု၏ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေး ထားသောအချက်အလက်များမှာ သဘောတရားမတူညီသောကြောင့်သာဖြစ်သည်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၈) ရက်နေ့ တွင် ပြုလုပ်သော နည်းပညာနှင့်အစီရင်ခံစာလုပ်ငန်းခွဲ ကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ အထွေထွေမန်နေဂျာများ၊ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ

ညွှန်ကြားရေးမှူးများပါဝင်၍ ရှင်းလင်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမှ ဖြည့်စွက်ခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က သစ်တောဦးစီးဌာနမှ သစ်အလုံးလိုက် စာရင်းရှိပြီး မြန်မာ့သစ် လုပ်ငန်းတွင်လည်း သစ်အလုံးလိုက်နှင့်ခွဲသားများ စာရင်းအား ခွဲခြားစိတ်ဖြာထားသော စာရင်းများရှိ၊ မရှိနှင့် စာရင်းများခွဲခြားထားပါက အလုံးလိုက်စာရင်းများ ဆိုလျှင်ဒေတာအချက်အလက်များ နှိုင်းယှဉ်တိုက်ဆိုင်၍ မရနိုင်စရာမရှိကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သစ်ဆိုပါက ထုထည်နှင့်တိုင်းတာပြီး ခွဲသားဆိုပါက ကုဗတန်နှင့် တိုင်းတာစာရင်းထားရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အစီရင်ခံစာများတွင် ထုထည်တန်နှင့် ကုဗတန်များဟူ၍ တွေ့ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည် ဖြေကြားခဲ့သည်။

၂၉။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က မိမိတို့သည်လည်း နိုင်ငံတကာတွင်သုံးနေသည့် မက်ထရစ်စနစ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြိုးစားနေကြကြောင်း၊ သို့သော် မိမိတို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အောက်ခြေဝန်ထမ်းများမှစ၍ အများစုသည် ပေ၊ လက်မ တို့နှင့်သာ တိုင်းတာသည့် အလေ့အထဖြစ်နေကြောင်း၊ သို့သော် ထိုယူနစ်များတွင် ကွာဟချက်မရှိကြောင်း၊ ခေတ်မီသော ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများတွင် စင်တီမီတာ၊ မီလီမီတာများနှင့်တိုင်းတာ၍ ထုတ်လုပ်နေကြကြောင်း၊ မိမိတို့သည်လည်း ပြောင်းလဲရန် ကြိုးစားနေပြီး စံသတ်မှတ်ခြင်းအဖွဲ့များသို့ တင်ပြထားကြောင်း၊ စက်မှုအဖွဲ့များမှလည်း ဆောင်ရွက်နေကြကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေကြားခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က ဟော့ပတ်(စ်)တန်နှင့် မက်ထရစ်တန် ကွာခြားချက်မရှိဟု မပြောဆိုစေချင်ကြောင်း၊ ယူနစ်အရတွက်ကြည့်မယ်ဆိုပါက နစ်နာမှုများ များစွာရှိကြောင်း၊ သို့သော်လည်း စံသတ်မှတ်ခြင်း (Standardization) ကိုတော့ မဆိုလိုကြောင်း၊ ကွာဟမှုရှိပြီး နိုင်ငံတော်နစ်နာနေသည်မှာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် Moore Stephen အနေဖြင့် သဘောတရားမတူသည့် စာရင်းဇယား ၂ ခုအား တိုက်ဆိုင်၍မရကြောင်း၊ သို့သော် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတို့တွင် ထုတ်လုပ်မှုနှင့်တောကျန်ဇယားများရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုဇယားများကို ကြည့်လိုက်မည်ဆိုပါက ရှင်းလင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဌာန ၂ ခု ညှိနှိုင်းသည့် အလေ့အထသည်လည်း လက်ရှိဆောင်ရွက်နေခြင်း ရှိ၊ မရှိ မသိကြောင်း၊ ဤအစီရင်ခံစာများကို မဖတ်ရသေးသည့်အတွက် မိမိမသိကြောင်း၊ သဘောသဘာဝအားဖြင့် ကွာဟမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ထုတ်လုပ်ရန် တိုင်းတာလျာထားသည့်သစ်အတွက် လက်ရှိထုတ်လုပ်မှုအား ရှိနိုင်ပြီး ကြွေးကျန်စာရင်းများ ရှိလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကွာခြားချက်များကို အမြဲတမ်း Update လုပ်သည့်စနစ် ရှိရန်လိုကြောင်း၊ Update လုပ်ထားပါက တစ်ပြေးညီဖြစ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက Royalty တွင် ၂.၅% မှ ၈% အထိ ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး မည်သည့်အတွက်ကြောင့် သစ်တောအစီရင်ခံစာများတွင် ၁.၆% ဖော်ပြထားသည်ကိုသိလိုကြောင်း

မေးမြန်းခဲ့သည်။ အခွန်ကောက်ရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနမှ သတ်မှတ်ထားသည်များရှိကြောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနတွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွက် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် သစ်လုပ်ငန်းတို့အား ညှိနှိုင်း၍သတ်မှတ်ထားတာရှိကြောင်း၊ ယခင်ရေးနှစ်များ၌ အခွန်ကောက် ပမာဏနည်းသော်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ခေတ်စနစ်နှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက် ထားသည်ဟုသိရကြောင်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမှ ပြန်လည်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က ဆွေးနွေး ချက်ကို ထောက်ခံပါကြောင်း၊ သို့သော် အစီရင်ခံစာ (၂) နှစ်လုံးတွင် ၁.၆% ဖြင့်သာအခွန်အား ဖော်ပြထားသောကြောင့် အကြောင်းအရင်းကို ရှင်းလင်းစေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးမေးမြန်းခဲ့သည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က ကျွန်းနှင့်တန်ဖိုးရှိသစ်များအတွက်အခွန်ပမာဏသည်များမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ အခြားတန်ဖိုးနည်း အင်၊ ကညင်များတွင် အခွန် ပမာဏနည်းမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပျမ်းမျှယူလိုက်သည့် အတွက် ၁.၆% ဝန်းကျင်ဖြစ်သွားသည်ဟု ထင်မြင် ကြောင်း၊ ကျွန်းတန် ၁၀၀၀၀ ဝန်းကျင်နှင့် အင်၊ ကညင် တန် ၃၀၀၀၀ ဝန်းကျင်ဖြစ် ကြောင်း ပြန်လည်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းက လုပ်ငန်းစစ်နှင့် ဆောင်ရွက်ရာ၌ သစ်မျိုးအတန်းအစား အခွန်နှုန်းထားများဆောင်ရွက်ကြောင်း၊ ၂.၅ နှင့် အထက် ဆောင်ရွက်ကြောင်း၊ အကုန်လုံးပေါင်းလိုက်ပါက ၁.၆% ဝန်းကျင်ဖြစ်လာကြောင်း၊ စာရင်းဇယားများရှိကြောင်း ပြန်လည်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၀။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်က မိမိအနေဖြင့် သစ်လုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက်အနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံရှိသော ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ဆွေးနွေးချင်ကြောင်း၊ ဟော့ပတ်(စ်)တန်ကိစ္စ၊ ဌာန (၂) ခု စာရင်းအများကြီးကွာဟနေသည့်ကိစ္စ၊ လုပ်ငန်းရှင် တစ်ယောက်တည်းအား တန်အများကြီး ရောင်းထားသည့်ကိစ္စများအား ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဟော့ပတ်(စ်)တန်ဆိုသည်မှာ အင်္ဂလန်မှာရှိသည် Mr. Hoppus ဆိုသည့် လူအမည်အား အစွဲပြု၍ ခေါ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အာရှနှင့် အာဖရိကတိုက်ရှိ သစ်များအား လိုက်လံဝယ်ယူရာတွင် သစ်လုံးအားပါးပုတ်၍ အသားတင်ကျန်မည့် ပမာဏအား တွက်ချက်ပြီး ဟော့ပတ် (စ်) တွင် ကုဗပေအားဖြင့် ၆၃.၅ ကုဗပေရှိကြောင်း၊ သစ်လုံးတစ်လုံးသည် ၆၃.၅ ကုဗပေ၊ လုံးပတ် ၆’ ၈” နှင့် အရှည် ၁၈ လက်မရှိလျှင် တစ်တန်ဟု သတ် မှတ်လိုက်ကြောင်း၊ ၎င်းအတွက် ၁၃.၅ ကုဗပေရကြောင်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဟော့ပတ် (စ်) နှင့်ပြမည်ဆိုပါက ၂၇ % အကျိုးကျေးဇူးရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် Mr. Hoppus အား အင်္ဂလန်ဘုရင်မက ဆာဘွဲ့ပေး ၍ သူကောင်းပြုခဲ့ကြောင်း၊ အင်္ဂလိပ်အနေဖြင့်အကျိုးအမြတ်ရရှိသွားသည့်စနစ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အပါးပုတ် ၍ အသားတင်ကျန်အောင် ပြုလုပ်သွားသည့်အတွက် မိမိတို့၏ သယံဇာတကဏ္ဍတွင် နစ်နာကြောင်း၊ သယံဇာတ ၂၇% အား အနစ်နာခံပြီး ရောင်းချနေပါကြောင်း၊ ဌာန (၂) ခု စာရင်း

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081

Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

ကွာသည့်ကိစ္စသည် ၎င်းဌာန ၂ ခု ၏ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်း၍သာဖြစ်ကြောင်း၊ စာရင်းဇယားများသည် ဌာနများတွင် အတိအကျရှိကြောင်း၊ ယခင်တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမှုတွင် ကွာဟချက်ကြီးမားခဲ့ကြောင်း၊ ဌာနများအနေဖြင့် အချိန်အရမ်းကပ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသော ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် အနည်းနှင့်အများ ကွာဟချက်တော့ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အတိအကျမှန်ကန်သည့်အစီရင်ခံစာရဖို့ဆိုပါက ယခုထက် ပိုမိုသာလွန် ကောင်းမွန်မှုဖြစ်မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် အချို့လုပ်ငန်းရှင်များ တန် (၃၀) ဝန်းကျင် ခန့် ရာင်းထားပြီး အချို့လုပ်ငန်းရှင်များ တန်ပေါင်းသောင်းနှင့်ချီ၍ ရောင်းထားခြင်းသည် မည်သည့် စနစ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ကို စဉ်းစားစရာဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စအတွက် သေချာသုံးသပ်စေချင်ပြီး ဤအစီရင်ခံစာ များအား ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ယုံကြည်၍ရနိုင်သည်ဟု မပြောနိုင်ကြောင်း၊ သုံးသပ်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၁။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမှ အမှန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် နှစ်စဉ်ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် ပမာဏတို့ဖြင့် ဌာနများမှ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ထားပုံကို အစီရင်ခံစာပါဇယားဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက် ကိုယ်စားလှယ်က နှစ်စဉ်ထုတ်ယူနိုင်သောပမာဏ (AAC) ဆိုသည်မှာ စာရွက်ပေါ်တွင် ပြဌာန်းထားသည့်အရာ ဖြစ်ကြောင်း၊ Performance အပေါ်သာလျှင် နှိုင်းယှဉ် စေချင်ကြောင်း၊ နယ်တွင်ထုတ်ပြီး ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာသည့်စာရင်းများ ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး လက်ကျန်စာရင်းများ လည်း ရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ IA လုပ်သည့်သူသည် နည်းပညာအရ နှိုင်းယှဉ်ထား ခြင်းဖြစ်နိုင်ပြီး အမှန်တကယ် လက်တွေ့တွင် အသုံးမဝင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် စနစ်ရှိစေချင်ပြီးအနာဂတ်အတွက် ရည်ရွယ်ကြောင်း၊ ကိန်းဂဏန်းကွာဟမှုသည် ၂% ခန့်သာရှိသည့်အတွက် ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များကို မှန်ကန်မှုမရှိဘဲ ဆက်လက်သယ်ဆောင်လာမည်ဆိုပါက အရှုပ်ထုပ်ကြီးကို သယ်လာရသလို ဖြစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကွာဟချက်များကို ရိုးသားစွာချပြပြီး တစ်သမတ်တည်း ဖြစ်စွာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်စေချင်ကြောင်း၊ မှားသည့်စာရင်းကို ထပ်ဆင့် သယ်ဆောင်သွားပါက ဌာနအနေဖြင့် ကြာရှည်လာပါက ခက်ခဲနိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၂။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး က ကြိုးဝိုင်းသစ်ထုတ်ကွက်တစ်ခုမှသစ်ထုတ်ပြီးလျှင် ကွင်းပိတ်အစီရင်ခံစာဆိုတာရှိကြောင်း၊ အပင်အရေအတွက်၊ ထုထည်များစသဖြင့် သစ်တော ဦးစီးဌာနတွင် အတိအကျရှိနိုင်ကြောင်း၊ ရှိလည်းရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မသက်ဆိုင်သည့်စာရင်း ၂ ခု နှိုင်းယှဉ်မရကြောင်း၊ သစ်တောဦးစီးဌာန၏ ကွင်းပိတ်အစီရင်ခံစာများအတိုင်း မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း တွင်လည်း ရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသည်ကိုလည်း လျှို့ဝှက်ထားစရာမလိုဟု ထင်မြင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က ယခင်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက သစ်စာရင်း

များ ဌာန ၂ ခု Update လုပ်၍ ဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စ ရှိမည်မထင်ကြောင်း၊ အကယ်၍ ယခုကတည်းက စာရင်းကွာဟနေမည်ဆိုပါက ကွာသည့်စာရင်းများကို တစ်ခါတည်း ရှင်းလင်းစေလိုကြောင်း၊ သို့မှသာ နောက်စာရင်းများ သန့်ရှင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စကို သိချင်၍ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှကိုယ်စားလှယ်က ပြောဆိုဆွေးနွေးနေသည်မှာ အနည်းငယ်လွဲနေကြောင်း၊ အမှန်တကယ်တွင် စာရင်းကွာနေသည်မှာ ယခင်က သစ်တောဦးစီးဌာနသည် အခွန်ဆောင်သည့် အခွန်ငွေစာရင်းအား IA သို့ပေးပြီး မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းသည် သစ်ထုတ်သည့် တန်ပမာဏကို IA ကိုပေးခဲ့ကြောင်း၊ ထိုစာရင်းများအား IA ကနှိုင်းယှဉ်ထားခြင်းကြောင့် ကွဲလွဲရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍လည်း သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတို့မှ ညွှန်ကြားရေးမှူးများနှင့် အထွေထွေမန်နေဂျာများက IA ကိုရှင်းပြခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ လက်တွေ့တွင်ကွာဟနေခြင်း မဟုတ်ကြောင်း၊ သစ်တောဦးစီးဌာနကလည်း လုံးဝလက်ခံမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ အရပ်ဘက် ကိုယ်စားလှယ်ပြောသည့် သစ်တောဦးစီးဌာနနှင့် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းစာရင်းများ ပုံမှန်နှိုင်းယှဉ်၍ စစ်ဆေးရန်ပြောဆိုသည့် ကိစ္စအတွက် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းနှင့်သစ်တောဦးစီးဌာနတို့၏ စာရင်းများ အမြဲတစေ နှိုင်းယှဉ်လေ့ရှိကြောင်း၊ အခွန်နှင့်ဆောင်ရွက်ရသောကြောင့် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်ရ ကြောင်း၊ ထို့အပြင် တစ်နှစ်နှင့်တစ်နှစ် စာရင်းများဆင့်ကဲသယ်ဆောင်ခြင်းများလည်းရှိကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က စာရင်းများ ဆင့်ကဲသယ်ဆောင်ရင်းနှင့် ထိုစာရင်း များမှ သစ်များပျောက်ဆုံးခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်း၊ လေလွင့်ခြင်းများရှိနိုင်ကြောင်း၊ ဥပမာ တန်ပေါင်း ၈၀၀၀ ကျော် မီးလောင်သွားသည့်သာဓကများလည်းရှိပြီး ထိုစာရင်းများကို ပြန်စစ်ခြင်းများ မရှိကြောင်း၊ မှန်မှန်ကန်ကန်လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် တိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သ ည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က တန်တိုင်းတာမှုကြောင့် နိုင်ငံတော် နစ်နာသည်ဆိုသည်မှာ ရောင်းချကတည်းက ဟော့ပတ်(စ်)တန် ပိဿာနှင့်ရောင်းကြောင်း၊ မက်ထရစ်တန်ဖြင့် မဟုတ် သဖြင့် ဒေတာပေးလျှင် ဟော့ပတ်(စ်)ဖြင့်သာ ပေးကြောင်း၊ တစ်ကီလို (၆၅ ကျပ်သား) ပုံစံဖြင့် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရေရှည်တွင် မက်ထရစ်တန်ဖြင့် ပြောင်းဖို့သင့်သည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း၊ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးတည်းအား တန် ၁၀၀၀၀ ရောင်းချခြင်းမဟုတ်ကြောင်း၊ ဝယ်သူများ မှာ ထောင်သောင်းချီရှိပြီး Bigger Trader များနှင့်လုပ်ငန်းရှင်ငယ်များမှတဆင့် ဈေးကွက်ဆင့်ပွား ရောင်းပြီး နောက်ဆုံးလက်ဝယ်တစ်ဦးတည်းဖြစ်သွားကြောင်း၊ တင်ဒါနှင့်သာ ဆောင်ရွက်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က EITI နှင့်ဆက်စပ်လာလျှင် Procurement Policy သည်အရေးကြီးကြောင်း၊ မည်သူကိုမည်ကဲ့သို့ စံများဖြင့်ပေးသည်ကို ရွေးချယ်ခံလွှတ်တော် အမတ်များမှ ဝိုင်းဆွေးနွေးပြီး ဆုံးဖြတ်ပေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊မိမိတို့သိသ

လောက် မည်သူကို မည်မျှပေးမည်ဆိုသည့် လမ်းညွှန်ချက်ထုတ်ထားခြင်း မရှိကြောင်း၊ နောင်ရေရှည်တွင် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် Sub-contractors ဖြစ်စေ၊ ကန်ထရိုက်တာဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ပါက လမ်းညွှန်ချက်သည် အရေးကြီးကြောင်း၊ မကြာသေးမီက ကယားပြည်နယ်အတွက် တန် ၅၀၀၀ ထုတ်ပေးခဲ့ကြောင်း၊ NCA တွင်ရေးသားထားသည်မှာလည်း သစ်ထုတ်မည်ဆိုပါက EITI စံနှုန်းအရ Procurement Policy လုပ်ရမည်ဟု ပါဝင်ထားကြောင်း၊ NRPC ရုံးမှ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အတွက် တန် ၅၀၀၀ ထုတ်ပေးလိုက်ကြောင်း၊ **နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်သော်လည်း Procurement Policy နှင့်မည်သို့မျှ မကိုက်ညီကြောင်း၊** အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းတွင်လည်း ထည့်သွင်းစေချင်ကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးခြွင်းချက်အရဖြစ်သော်လည်း မိမိတို့အနေဖြင့် Procedures အတိုင်း ပြောထားသည့် မှတ်တမ်းကျန်စေချင်ကြောင်း၊ Procurement Policy မရှိသေးပါက ရေးဆွဲရန်နှင့် Policy အတိုင်းဆောင်ရွက်စေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၃။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ကျွန်းသစ်ထုတ်ပါက အဆင့်ဆင့်ထောက်ခံချက်များရှိသည်ဟုထင်ကြောင်း၊ ဤသစ်တောအစီရင်ခံစာများထဲတွင် မည်သည့်အဆင့်ကို မည်သည့်ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းသည်ဆိုသည့်ကိစ္စအား မေးမြန်းခဲ့သည်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းက တောင်းခံထားသည့် အချက်အလက်များလည်း အကုန်ပေးခဲ့ကြောင်း၊ ဥပမာ SD 1 ဆိုလျှင် ဈေးနှုန်းတစ်ခု၊ SD 2 ဆိုလျှင် ဈေးနှုန်းတစ်ခု စသဖြင့်ပေးထားကြောင်း၊ Grade အလိုက်စာရင်းများ၊ သစ်မာများတွင်လည်း ဈေးနှုန်းအလိုက်ပေးထားပြီး အစီရင်ခံစာတွင်လည်း ပါဝင်ထားကြောင်း ရှင်းလင်းခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်က **သစ်နှင့်ပတ်သက်သည့်အစီရင်ခံစာရေးလျှင် သစ်အကြောင်းနားလည်သည့် ပညာရှင်ကို ရွေးချယ်သင့်ကြောင်း၊** သစ်အကြောင်း နားမလည်သည့်သူက အစီရင်ခံစာရေးမည်ဆိုလျှင် ကွာဟချက်များများစွာ ထွက်ပေါ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤအစီရင်ခံစာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အစီရင်ခံစာရေးသူသည် သစ်တောအကြောင်း နားမလည်ဘဲ အချက်အလက်ပေါ်တွင်သာဆောင်ရွက်သွားသည်ဟု မြင်ကြောင်း၊ နောင်အစီရင်ခံစာများတွင် လိုအပ်သည့် ဗဟုသုတရှိသူကို ငှားရမ်းဆောင်ရွက်ဖို့ တင်ပြခဲ့သည်။ နောင် ငှားရမ်းမည့် သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာတွင် သစ်နှင့်ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတရှိသူ IA ခန့်အပ်ရန် ဆိုသည့် စာကြောင်းအားထည့်သွင်းရန် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးထောက်ခံဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၄။ နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူက တင်ပြရာတွင် Mineral and Gemstone တွင် အဓိကအားဖြင့် (၂) ပိုင်းရှိပြီး ထို (၂) ပိုင်းတွင် Pre-Cadaster Action Plan ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုကိစ္စအတွက် Mr. Chorn Nak မှ ပထမခရီးစဉ်အပြီး ဒုတိယခရီးစဉ်တစ်ခု လာရောက်ဖို့ စီစဉ် နေကြောင်း၊

ဒုတိယတစ်ခုအနေဖြင့် Mineral and Gemstone Cadaster Implementation ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်းအဆင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပထမပိုင်းတွင် Mr. Enrique Ortega မှ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို သုံးသပ်၍ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အဓိကအချက် (၃) ချက် အနေဖြင့် Mineral and Gemstone Cadaster လုပ်မည်ဆိုလျှင် သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနတွင် Cadaster ဌာနတစ်ခုရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုကိစ္စသည် မူဝါဒအရ ဆုံးဖြတ်ရမည်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ နောက်တစ်ခုအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများမှ လိုင်စင်နှင့် ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူနည်းလမ်းဖြစ်ဖို့ တင်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အပိုင်း (၂) ဖြစ်သည့် Consultancy ငှားရမ်းခြင်း၊ ဒီဇိုင်းရေးဆွဲခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ MoNREC တွင် ဌာနများအနက် Cadaster နှင့်ပတ်သက်သည့် ဌာနတစ်ခုဖန်တီးဖို့အတွက် အချက်အလက်များကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနသို့တင်ပြပြီး ထုတ်ပြန်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Mr. Enrique အနေဖြင့် ယခုငှားသည့် Consultant အတွက်လုပ်ငန်းတာဝန်များ ရေးဆွဲပေးခဲ့ကြောင်း၊ ထိုလုပ်ငန်းတာဝန် အရဒီဇိုင်းဆွဲခြင်း၊ ကွန်ပျူတာဆက်စပ်ပစ္စည်းများတည်ထောင်ခြင်း၊ ဒီဂျစ်တယ်စနစ် ပြောင်းလဲခြင်း များပါဝင်ကြောင်း၊ Mr. Enrique အနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့်သုံးပွင့်ဆိုင်အဖွဲ့သို့ စာရေး၍ အကြံပြုထားကြောင်း၊ ပြန့်ကျဲနေသည့် လိုင်စင်ပေးပုံစနစ်အား တစ်စုတစ်စည်းတည်းဖြစ်ရန် သီးသန့်ဌာနဖွဲ့စည်းဖို့ အကြံပြုခဲ့ကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ သတ္တုတွင်းနည်းဥပဒေအရ တိုင်းဒေသကြီးများကို အသေးစားနှင့်လက်လုပ်လက်စားများကို လိုင်စင်ချပေးဖို့ပါဝင်သည့်အတွက် Mr.Enrique ကထိုကိစ္စများမပြုလုပ်ခင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှ Cadaster အရင်တည် ဆောက်ပြီး ဆောင်ရွက်ရန်၊ အပိုင်း (၂) အတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်လည်း တင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဒီဇိုင်းအဆင့်ပြီးသွားပြီး Pre-Cadaster ဆောင်ရွက်သည့် အဆင့်ရောက်နေပြီး Procurement အဆင့်အား ၂၀၁၉ ပထမ သုံးလပတ်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သင်တန်းအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရ မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့် Mineral Cadaster Working Group တွင်ဆွေးနွေးသည့်အခါ MoNREC တွင် Cadaster ဌာနတစ်ခု ဖြစ်လာရန် အသေးစိတ်ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်ရေးအတွက် Mineral and Gemstone Briefing and Workshop ဆောင်ရွက်ရန်သဘောတူခဲ့ကြောင်း၊ ရည်ရွယ်ချက်အားဖြင့် Cadaster ဌာနတစ်ခု ဖြစ်မြောက်ရန်၊ Small Scale and Artisanal Mineral Gemstone ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန် စသဖြင့် ရည်ရွယ်ထားပြီး နိုဝင်ဘာလအတွင်းတွင် ကျင်းပရန်အဆိုပြုထားကြောင်း၊ နေပြည်တော်တွင်ကျင်းပမည်ဖြစ်ပြီး ဝန်ကြီးနှင့် ညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်၊ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူး များကို Briefing ရှင်းပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နောက်ပိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့်တိုင်းဒေသကြီး မှတာဝန်ရှိသူများ၊ လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီဝင်များနှင့် ကျင်းပ

ရန်စီစဉ်ထားကြောင်း၊ ဝန်ကြီးအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၏ အားပေးမှုရမှသာ ဤ Cadaster လုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်အသက်ဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပရန်အတွက် Mr. Chorn Nak ၏ နိုဝင်ဘာလခရီးစဉ်နှင့်ချိန်ကိုက်၍ စီစဉ်ထားကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။

၃၅။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာအား မိမိတို့အနေဖြင့် အတည်မပြုသေးကြောင်း၊ **ထိုအစီရင်ခံစာအား IA ကိုယ်တိုင် လာရောက်ရှင်းပြမည့်တာဝန်ရှိကြောင်း၊ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့အနေဖြင့် အကြံပြုမှတ်ချက်များ ပေးထားပြီး ၎င်း IA အနေဖြင့် ပြန်လည်မဖော်ပြသေးသည့်အတွက် ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သို့ ရှင်းလင်းပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း** ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ IA အနေဖြင့် သစ်တောအစီရင်ခံစာများအား အတည်ပြုမည့်ကာလအား မေးမြန်းခဲ့ကြောင်း၊ ယနေ့အစည်းအဝေးတွင် သစ်တောအစီရင်ခံစာများအားတင်ပြမည်ဟု အကြောင်းပြန်ထားကြောင်း၊ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ မှ ဆုံးဖြတ်ပါက IA အား အကြောင်းပြန်မည်ဖြစ်ကြောင်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူက ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက IA နှင့်စာချုပ်ချုပ်စဉ် လာရောက်ရှင်းလင်းပေးရမည့် တာဝန်အား ဖော်ပြလိမ့်မည်ထင်ကြောင်း၊ ထိုတာဝန်ဝတ္တရားအရ ၎င်းတွင် တာဝန်ရှိသောကြောင့် ToR ချိုးဖောက်သည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၆။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက IA အနေဖြင့် မလုပ်ရသေးသည့် အချက်များရှိနေသေးသည်ဟု ထင်ကြောင်း၊ ထိုအချက်များကို ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံခြင်း ဆောင်ရွက်ရန် ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ Cadaster အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပေးရသည်မှာလွယ်ကူသော်လည်း လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရန်မှာ ခက်ခဲကြောင်း၊ သို့သော် နည်းပညာအကြံပေးအနေဖြင့် ဌာနဖွဲ့စည်းရန် Organo Structure များ၊ ရာထူးအလိုက် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပြီး မည်သူရေးဆွဲမည်ကိုလည်း သတ်မှတ်သင့်ကြောင်း၊ လိုအပ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို တိတိကျကျ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ Consultancy တစ်ဦးအား ထပ်မံငှားရန်လိုအပ်နေပြီး ဒီဇိုင်းရေးမည်ဟု သိရကြောင်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမှ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ Cadaster Mapping ကိုဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းပုံဒီဇိုင်းကိုဆိုလိုကြောင်း အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်မှ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကလည်း Cadaster နှင့်ပတ်သက်ပြီး EITI မှ ဆင့်ပွားဆွေးနွေးမှုများ၏ ရလဒ်ဖြစ်သည့်အတွက် မိမိတို့သတ္တုကဏ္ဍမှ ကြိုဆိုပါကြောင်း၊ Pre-cadaster အဖွဲ့၊ ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အမှတ် (၁)၊ (၂)၊ ကျောက်မျက်၊ ပုလဲ၊ ဘူမိဗေဒလေ့လာရေး

နှင့် ဓါတ်သတ္တုရှာဖွေရေးတို့မှ လုပ်နိုင်သည့် ၁၀ ဦးတို့မှ Pre-Cadaster အား ပထမ (၆) လစတင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့လက်ရှိ Mineral နှင့် Gemstone ပေါင်းပြီး လုပ်မည့်ကိစ္စအား ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Mineral နှင့်ပတ်သက်၍ အမှတ် (၁)၊ (၂) နှင့် သတ္တုတို့ ပူးပေါင်းပြီး Gemstone အတွက် ကျောက်မျက်မှ ဆောင်ရွက်မည်ဟု မြင်ရကြောင်း၊ ၂ ခု ပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် Mr. Enrique က အကြံပြုထားပြီး မိမိတို့မှာ ဝန်ထမ်းအင်အား စုစုပေါင်း လျာထား (၆၂၂) ဦး နှင့် ခန့်ထား (၂၈၀) ဦးဝန်းကျင်ရှိကြောင်း၊ ရုံးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ရုံး (၁၀) ခုအင်အားဖြင့် အလုပ်အင်အား မနိုင်နင်းကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံတိုးချဲ့ရန်အတွက် အင်အား (၁၄၄၅) ဦးဖြင့်တင်ပြထားပြီး နောက်ဆုံးအခြေအနေအရ မူဝါဒရေးဆွဲပြီး ပြန်လည်တင်ပြပါဟုပြောသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံပြန်မကျလာသေးကြောင်း၊ လက်ရှိသတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန အနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များကို စီမံနေပြီး ပြည်ထောင်စုကလည်း အသေးစားနှင့် အလတ်စားများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်လည်း စီစဉ်ထားပါကြောင်း၊ အရပ်ဘက် ကိုယ်စားလှယ် ပြောဆိုသလို ဖွဲ့စည်းပုံသေချာပြင်ဆင်ပြီးမှ ဆောင်ရွက်စေချင်ကြောင်း ဖြည့်စွက် တင်ပြခဲ့သည်။

၃၇။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က အကြံပေးတင်ပြထားသည့် ဒီဇိုင်းတွင် ဌာနတစ်ခုသီးသန့်ဖွဲ့စည်းပြီး ဌာနတစ်ခုကိုမပေးဘဲသီးသန့်ဖွဲ့စည်းကာ နိုင်ငံရေးသတင်းစကားပေးသောပုံစံဖြစ်ကြောင်း ဤကိစ္စသည် လွှတ်တော်နှင့်စီးပွားရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့်သွားရမည့်ကိစ္စ ဖြစ်ကြောင်း၊ သေချာပြင်ဆင်ပြီး ဒီဇိုင်းသည် အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လွယ်ကူသည့် ပုံစံဖြစ်ရန်လို အပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က အကြံပေးငှားရာတွင် (၂) ဦးမြောက် ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း၊ တစ်ဦးသည် ဒေါ်လာ ၂ သိန်းခွဲနှင့် ကျန်တစ်ဦးသည် ၃ သောင်းခွဲ ဝန်းကျင်ကုန်ကျကြောင်း၊ Pre-Cadaster Working Group တည်ထောင်ပြီး ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ လိုင်စင်ပေးထားသည့်လုပ်ကွက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပေးထားသည့် format များအတိုင်း ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းဒီဇိုင်းအား နောင်ငှားမည့် အကြံပေး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်တွင် ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ငှားမည့်အကြံပေးများသည် အရေးကြီးကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံရှိရမည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒေသန္တရဗဟုသုတလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရ မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် အကြံပေး (၂) ခါ ဆောင်ရွက်ပြီးသွားသကဲ့သို့ အကြံပေး စရိတ်များနှင့်သာ ပြီးဆုံးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် ကာလ သည်လည်း ခန့်မှန်းခြေ တစ်နှစ်ခွဲ သာကျန်ရှိကြောင်း၊ နောင်ငှားမည့် အကြံပေး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်တွင် Institutional Guideline အား ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် အကြံပြုပါကြောင်း၊ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီးအား တင်ပြရာတွင်လည်း ဌာနတစ်ခုဖွဲ့မည်ဆိုပါက လွယ်ကူမည်မဟုတ်ကြောင်း၊

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် Pre-Cadaster Working Group ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ ဤအဖွဲ့ကို ကြီးထွားလာအောင် တည်ဆောက်ရင်းဖြင့် ဌာနတစ်ခုဖြစ်လာရန် ဆောင်ရွက်နေ ကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ အကြံပြုထားသည်မှာ Mineral Cadaster အစား Mineral and Gemstone Cadaster ဟု အမည် ပြောင်းလဲရန်အကြံပြုထားကြောင်း၊ Mineral တစ်ခုတည်းမကဘဲ Gemstone Sector ပါအပါအဝင်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ Excel Format များဖြင့် စာရင်းသွင်းရာတွင် Mineral Sector အတွက် ပြဿနာမရှိသော်လည်း Gemstone Sector တွင် အခက်အခဲ အနည်းငယ်ရှိသည့်အတွက် Mr. Chorn Nak လာရောက်ပါက လုပ်ကွက်ကိစ္စများအတွက် မည်ကဲ့သို့လိုက်လျောညီထွေအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးသွားမည်ဖြစ် ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၈။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဒီဖိုင်းဆွဲဖို့အတွက်နောက်ထပ် အကြံပေးတစ်ဦးငှားမည်ဟု သိရကြောင်း၊ ၎င်းနှင့်အတူ ပြည်တွင်းအကြံပေးတစ်ဦး ငှားရန် လိုအပ်မည်ဟုထင်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာအကြံပေးအား ပြည်တွင်းအကြောင်းနားလည်သည့် အကြံပေးတစ်ဦးကူညီလျှင် ပိုမိုထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဟုထင်ကြောင်း၊ ဘတ်ဂျက်ထဲ တွင်လည်း ပါဝင်ထည့်သွင်းရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်က ပြည်တွင်းအကြံပေးတစ်ဦးလည်းပါမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းတာဝန် (ToR) သည်အကြမ်း အဆင့်သာရှိသေးကြောင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း စတင်ထားပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ပြည်တွင်း အကြံပေးဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၃၉။ သစ်တောအစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်ချက်များရှိနေသေးသဖြင့် IA အား ပြန်လည်ရှင်းပြရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ပေးရန် မေးမြန်းရာတွင် သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာအား (၁၇) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် ရှင်းပြရန်၊ မရှင်းလင်းနိုင် သေးသည့် အချက်များစုစည်း၍ ပြင်ဆင်ထားရန် နှင့် IA အားညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ ဆက်သွယ်ရန်၊ IA အားအကဲဖြတ်ခြင်း (Performance Evaluation) လုပ်ရန်ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူက ဆက်လက်၍ Mr. Chorn Nak ၏ အစီရင်ခံစာတွင် ပြုလုပ်မည့် အကြောင်းအရာများဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေတာဘေ့စ်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ အချက်အလက်များ စုပေါင်းရာဖွေခြင်း၊ ကိုအော်ဒီနိတ်များအား ပြုပြင်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြောင်း၊ ခရီးစဉ် (၆) ကြိမ်ရှိမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတင်ပြမည့်အကြောင်းအရာများ အသေးစိတ်ရှိကြောင်း၊ အချိန်အလိုက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ရှိကြောင်းဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့သည်။

၄၀။ Hydro Power ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရေအားလျှပ်စစ်အစီရင်ခံစာအတွက် ToR ရေးဆွဲရန် ဆွေးနွေးထားရာတွင် ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် ထိုကိစ္စအတွက် ရေအားလျှပ်စစ် စွမ်းအားစီမံရေးဦးစီးဌာန တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဩဂုတ်လ (၁၇) ရက်နေ့တွင် တွေ့ဆုံခဲ့ကြောင်း၊ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ အရာရှိနှစ်ဦးလည်း တက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် Hydro Power Sector နှင့်ပတ်သက်၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်းအဖွဲ့ အနေဖြင့် အစီရင်ခံစာရေးသားမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ သဘောထားအမြင်များဆွေးနွေးရာတွင် ၎င်းတို့ဌာနအနေဖြင့် "Hydro Power နှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ထားသည်များရှိကြောင်း၊ ဥပမာ Norad နှင့်ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အခြားအဖွဲ့ အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်း၍ Hydro Power Standard များ၊ Electricity Master Plan ဆောင်ရွက်နေခြင်းများရှိကြောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အနေဖြင့်တစ်ခုသာရှိသေးကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက MoU နှင့် Agreement စာချုပ်များရေးထိုးထားသည်များ ရှိသော်လည်း အမှန်တကယ် အကောင်အထည် မဖော်ရသေးသောကြောင့် ပြန်လည်သုံး သပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ Hydro Sector အား EITI ကဏ္ဍတွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအား ကြိုဆိုကြောင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် ကိစ္စရပ်များရှိသည့် အတွက် တစ်နှစ်စောင့်ဆိုင်းပေးရန်တောင်းဆိုကြောင်း" အကြောင်းပြန်ဆွေးနွေးကြကြောင်း၊ ToR ရေးမည်ဆိုပါကလည်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပူးပေါင်း၍ ကူညီသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဆက်လက် ဆွေးနွေးနိုင်ကြောင်း စသည့် ဆွေးနွေးချက်များကိုလည်း တင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စား လှယ်တစ်ဦးက Hydro Sector အတွက် သွားရောက်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ထားသည်ကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း၊ EITI စတင်ခဲ့သည်မှာ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ ခုနှစ်ကဖြစ်ကြောင်း၊ သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်းအဖွဲ့တွင် ဆွေးနွေးလာသည်မှာလည်း ယခင်အစကတည်းက ဆွေးနွေး ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထည့်ရန်အဆုံးအဖြတ်ကြပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤဌာနအား တစ်နှစ်စောင့် ဆိုင်းပေးရမည်ဆိုပါက အခြားဌာနများအတွက်မမျှတကြောင်း၊ ရေအား လျှပ်စစ်ကဏ္ဍတွင် စီမံကိန်း (၆၈) ခုရှိပြီး ထိုအနက်မှ (၂၅) ခုသည် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းရှိကြောင်း၊ (၆) ခုသည် တည်ဆောက်ဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ မဟာဗျူဟာ၊ မူဝါဒများသည် အဓိကမကျဘဲ နိုင်ငံတော်၏ ဝင်ငွေများကို မည်ကဲ့သို့ သုံးစွဲနေသည့်ကိစ္စသာအဓိကကျကြောင်း၊ တစ်နှစ်စောင့်ဆိုင်းစရာ မလိုကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၁။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က ဤကိစ္စအတွက် အခက်အခဲများ မေးမြန်းရာတွင်လည်း မပြောခဲ့ကြကြောင်း၊ ယခုပေးသည့် အကြောင်းပြချက်များသည် ခိုင်လုံသည့် အကြောင်းပြချက်များ မဟုတ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က တောင်းဆိုထားအတိုင်း တစ်နှစ်

စောင့်ဆိုင်းရန် ကိစ္စအားသဘောမတူကြောင်း၊ အချက် (၅) ချက်ရှိကြောင်း၊ ယခင် စတင်ဆွေးနွေးကတည်းက Hydro power ထည့်ရန်အတွက် မိမိတို့မှစတင်ဆွေးနွေးခြင်း မဟုတ်ဘဲ အစိုးရမှထည့်ရန်အရင်ပြောခဲ့ကြောင်း၊ သစ်တောကဏ္ဍအား ဒုတိယအကြိမ်ကျမှသာ နောက်ဆက်တွဲအစီရင်ခံစာအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များမှလည်း Hydro Sector အတွက် အစိုးရကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အတွက်ပါ ထည့်သွင်းရန်အကြံပြုခဲ့ကြောင်း၊ (၂) တိုင်းပြည်၏ လိုအပ်ချက် ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိလည်ပတ်နေသည့် ရေအားလျှပ်စစ်စီမံ ကိန်းသည် (၁) ခုတည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ရည်မှန်းချက်သည် လျှပ်စစ်ရရှိရေးအတွက် ရေအားလျှပ်စစ်သည် အဓိကကျကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများလည်းခေါ်ထားကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာမှ လာရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုအပေါ်တွင်သာ မူတည်ပါကြောင်း၊ တရုတ်၊ ဂျပန်နှင့် အနောက်နိုင်ငံများမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများရှိကြောင်း၊ ၎င်းတို့တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုစံနှုန်းအမျိုးမျိုးရှိကြကြောင်း၊ IFC ၏ Strategic Environmental Asssessment တွင် စီမံကိန်း မည်သည့်နေရာတွင် လုပ်သင့်၊ မလုပ်သင့်သည်၊ မည်သည့်နေရာများတွင် မည်သည့် ထိခိုက်မှု ရှိသည်၊ မရှိသည်၊ လုပ်နိုင်သည်၊ မလုပ်နိုင်သည် စသည့်နည်း နာများရှိပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူခေါ်မည်ဆိုပါက EITI ရှိခြင်းသည် တိုင်းပြည်အတွက် အခြေအနေကောင်းလာမည် ဖြစ်သည့်အတွက် နိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက် ဖြစ်သောကြောင့် မစောင့်ဆိုင်းသင့်ဟုထင်မြင်ကြောင်း၊ (၃) EITI သည်တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းလုပ် သည့်ကိစ္စမဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာဌာနများအလိုက် လုပ်ငန်းတာဝန်ခွဲပြီး လုပ်သောကြောင့် တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အလုပ်များဖြစ်ကြောင်း၊ အလုပ်များနိုင်သည့်အဖွဲ့သည် ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံး ဖြစ်ကြောင်း၊ လိုအပ်ပါက ဝန်ထမ်းထပ်ခန့်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ (၄) ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့်တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုသည် EITI ရှိခြင်း၊ မရှိခြင်းနှင့် အရေးမကြီးကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ပြည်သူက ရွေးချယ်ထားသည့် အတွက် လုပ်ကိုလုပ်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာ မှုမရှိသည့်အတွက် သယံဇာတကျိန်စာသင့်နေကြောင်း၊ အချိန်ဆွဲရန် မလိုအပ်ကြောင်း၊ အတွေ့အကြုံအရ ဒေတာ formats များအမြန်ဆုံးငြိမ်အောင် ကြိုးစားရသည့်အတွက် ယခုချိန်မှစ၍ လုပ်ထားခြင်းသည် ၎င်းဌာနအတွက် အကျိုးရှိစေမည် ဖြစ်သည့်အတွက် မဖြစ်မနေ လုပ်သင့်ကြောင်း၊ (၅) အကူအညီ များစွာလိုအပ်ကြောင်း၊ ယခုအချိန်တွင် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုရှိနေသေးသည့်ကာလတွင် လုပ်ဆောင်မှသာ လွယ်ကူမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအချိန်သာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ကြောင်း၊ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့အနေဖြင့် ယခင်ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ

EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးမှလည်း ငွေကြေးကိစ္စအား စိုးရိမ်ကြောင်း၊ငွေကြေးမလုံလောက်ပါက အခက်အခဲဖြစ်မည် ဖြစ်ကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၂။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်က လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ဆွေးနွေးရမ ည်ဆိုပါက မိမိအနေဖြင့် မြန်မာ EITI တွင် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်အစီရင်ခံစာ၌ ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍ ပါဝင်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ဌာနကို စာရေးခဲ့ကြောင်း၊ ရေး၂ ပီးခဲ့သည့်အခါ လုပ်ငန်း ကော်မတီဖွဲ့ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုလုပ်ငန်းကော်မတီတွင်လည်း အဆင့် (၃) ဆင့် လောက်ရှိကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာညှိနှိုင်းရေးမှူးချုပ်မှအစ ပါဝင်ဖွဲ့စည်း၍ ဆောင်ရွက်ထားကြောင်း၊ Hydro Power နှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည့် အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့ထားမှုနှင့် လုပ်ငန်းကို အကြံပေးဆောင်ရွက်ထားပြီးသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း လည်ပတ်နေသည့် ဌာနသည် အဓိကကျသည့်အတွက် ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ သွားရောက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးခြင်း ရလဒ်သည်သာ မူတည် နေကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ သတ္တုကဏ္ဍအနေဖြင့် အထွေထွေ သုံးသပ်စရာမရှိဘဲ ပထမအစီရင်ခံစာတွင် သတ္တုကဏ္ဍပါဝင်ပြီး ဒုတိယအကြိမ်အစီရင်ခံစာတွင် အခြားသတ္တုနှင့် ကျောက်မျက်ကဏ္ဍများ ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနသို့ အမြဲတမ်း အစီရင်ခံကြောင်း၊ သစ်တောကဏ္ဍအား ဒုတိယအကြိမ်အစီရင်ခံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲ အစီရင်ခံစာအဖြစ်ထုတ်ပြန်ခဲ့ကြောင်း၊ ပုလဲကဏ္ဍအား (၂) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ထည့်သွင်းရန် အကြံပြုခဲ့ကြောင်း၊ အဆိုပြုခဲ့ချိန် တွင် ပုလဲကဏ္ဍတာဝန်ရှိသူများအား ဖုန်းဆက်အကြောင်းကြားပြီး အချိန်လည်းနည်း နေသ ည့် အတွက် ပုလဲကဏ္ဍအား တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်းမလုပ်ဘဲ Unilateral လုပ်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း၊ Hydro Power နှင့်ပတ်သက်၍လည်း ချင့်ချိန်သုံးသပ်စေချင်ကြောင်း အစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၃။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က Hydro Power သည် အခြားသယံဇာတများနှင့် ထုတ်ယူသုံးစွဲပုံ မတူကြောင်း၊ Hydro Power မှ ရသည့်ဝင်ငွေများကို သုံးသပ်ဖို့လိုနေကြောင်း၊ Hydro Power တည်ဆောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် နိုင်ငံခြားကြွေးမြီသည် အမြင့်ဆုံးတွင် ရှိနေကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်စာရင်းစစ်ချုပ်ရုံးမှ တရားဝင်ထုတ်ပြန်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကြွေးမြီများ ကို မည်သည့်အတိုးနှုန်းများဖြင့် ချေးယူနေရသည်၊ မည်ကဲ့သို့ သုံးစွဲနေသည်ကို မဟာဗျူဟာကျကျ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အရေးကြီးကြောင်း၊ နိုင်ငံအတွက် နစ်နာမှု၊ ထိရောက်မှု စသည်တို့ကို EITI အစီရင်ခံစာများဖြင့် အကျိုးရှိရှိ တိုက်တွန်းစေလိုသောကြောင့် အစီရင်ခံစာ ရေးစေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၄။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်က အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များဖြစ်သည့်အတွက် လုပ်နိုင်စွမ်းသည် အရေးကြီးကြောင်း၊ EITI အစီရင်ခံစာသည် ၂၀၁၉ မတ်လ တွင်ထွက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အချိန်မီ၊ မမီ ချင့်ချိန်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ တကယ်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့်ဌာနများမှ ဆုံးဖြတ်စေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က Hydro Power တွင် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင် များများမရှိဘဲ နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများသာဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် နိုင်ငံပိုင်လုပ်ငန်းများအား ပြုပြင် ပြောင်းလဲရန် အကြံပြုချက်များလည်း ပြုထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အဓိကအနေဖြင့် နိုင်ငံရေး အရ ကြည့်မည်ဆိုလျှင်လည်း လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ကဏ္ဍသည် အလွန်အရေးကြီးသည့် အခန်း ကဏ္ဍဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် EITI အစီရင်ခံစာ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ပြုလုပ်၍ တိုင်းပြည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက်၊ လူထုအတွက် အကျိုးရှိရှိ နိုင်ငံတော်မှ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ Hydro Power ၏ အစီရင်ခံစာထွက်လာမှသာ နောက်ထပ် သုံးသပ်ချက်၊ အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒေသတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တိုးတက်ရေးကိစ္စများအတွက် အစီရင်ခံစာမရှိဘဲ ကူညီပံ့ပိုး၍ မရကြောင်း၊ ထို့နောက် Hydro Power အများဆုံးထုတ်ယူနေသည်မှာ ပြည်နယ်များမှဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်များက ထုတ်ယူ နေချိန်တွင် အငြင်းပွားနေသည့်ကိစ္စများလည်းရှိပြီး တိုင်းရင်းသားအရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စများတွင် ဆက်စပ်နေသောကြောင့် လုပ်ကိုလုပ်ရမည့်အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၅။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က လက်ရှိအခြေအနေအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီတစ်ခုကသာ ဆောင်ရွက်နေပြီး ကျန်စီမံကိန်းများသည် အစိုးရပိုင်ဖြစ်သည့်အတွက် ပိုမိုလွယ်ကူမည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကိစ္စများတွင် ကိစ္စရပ် အများကြီးရှိပြီး စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့်လည်း ငွေလုံးငွေရင်းချေးငှားကိစ္စများရှိသည့်အတွက် ပိုမိုသိရှိမည်ဟုထင်မြင် ကြောင်း၊ အတွေ့အကြုံအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကလည်း Supreme Grant တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် နှစ်ရှည်စာချုပ်ချုပ်ကြပြီး လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဌာနနှင့် ဆောင်ရွက်သည့်အခါ တစ်နှစ်ချင်းစီ ဆောင်ရွက်နေပြီး Procurement အရ အလွန်ရှုပ်ထွေးနေကြောင်း၊ EITI သဘောတရား အရ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းကို ဦးတည်သည့်အတွက် လုပ်ကိုလုပ်သင့်ကြောင်း၊ ADB ဖြစ်စေ၊ World Bank ဖြစ်စေ မိမိတို့တွင် မီဂါဝက် ၄၀၀၀ ခန့်သာ ထုတ်ရာတွင် ၁၀၀၀ မီဂါဝက်သည် (လူ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု ၇၅၀ နှင့် လိုင်းကြိုးမှ ၂၅၀) ဆုံးရှုံးနေကြောင်း၊ မည်သည့် အတွက်ကြောင့် ပျောက်ဆုံး နေသည်ကို စီမံခန့်ခွဲမှုသဘောတရားအရ အချက်အလက်များစုစည်း၍ Debate များ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍအတွက် အနောက်နိုင်ငံများ၊ ဂျပန်နိုင်ငံတို့ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်ခေါ်ရမည်ဖြစ်သည့်အတွက် EITI သည်အထောက်အကူပြုနိုင်သောကြောင့်

တိုက်တွန်းပါကြောင်း၊ ကန့်ကွက်နေသည့်သူများရှိသည့်အတွက် ယခင်ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်လည်းဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၆။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်က ဤ Hydro Sector အားမကန့်ကွက်လိုဘဲ ငွေကြေးအခက်အခဲသာဖြစ်နေသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း၊ ဤအချိန်တွင် ဆောင်ရွက်စလုပ်ငန်းများအား အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်စေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က လက်ရှိကာလအထိသုံးစွဲထားမှုသည် ၃၀% လောက်သာရှိသည့်အတွက် ရန်ပုံငွေကြောင့်ဟု မထင်မြင် ကြောင်း၊ အဓိကလုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းအား ဦးစားပေးသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်စေချင်ကြောင်း၊ ယခုသုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့တင်မကဘဲ ယခင်အဖွဲ့ကတည်းက ဆုံးဖြတ်ထားသည့်အတွက် ဆောက်ရွက်စေလိုကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ Hydro Power နှင့်ပတ်သက်၍ ဘတ်ဂျက်တွင် ထည့်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဘတ်ဂျက်လျာထားမှုအရ ဒေါ်လာ ၃.၅ သန်းထက် ကျော်လွန်နေသော်လည်း ထိုကျော်လွန်နေသည့်အတွက် လုပ်ငန်းများမလုပ်ရဟု မဆိုလိုကြောင်း၊ ထိုကျော်လွန်နေသည့်ပမာဏအတွက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ပေးစေလိုကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် Hydro နှင့်ပတ်သက်သော ToR မူကြမ်းအား ယခုအောက်တိုဘာလကုန်တွင် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သို့ တင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက်ကျွမ်းကျင်သူများမှ ကူညီပံ့ပိုးပေးရန်လည်း မေတ္တာရပ်ခံကြောင်း စီမံကိန်းမန်နေဂျာမှ တင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က ဦးစားပေးလုပ်ငန်းသတ်မှတ်ပြီး ငွေကြေးလိုအပ်ပါက ကြိုတင်အသိပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က လုပ်စရာအများကြီးရှိပြီး မလုပ်နိုင်၍ ဘတ်ဂျက်များ ပို၍ပြန်အမ်းရသည်မှာလည်း များခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ပြန်လည်ညှိနှိုင်း၍ လျာထားဘတ်ဂျက်အား ပြင်ဆင်မည်ဆိုပါက ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၇။ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းဥက္ကဋ္ဌက ဘတ်ဂျက်ပမာဏ ၃.၅ သန်းကျော်လွန်နေသည်ကိုလည်း ခုမှ သိရှိရကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် ဦးဆောင်ကော်မတီလည်းရှိသည့်အတွက် Hydro Power နှင့် သက်ဆိုင်ရာ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီး၏ အမည်နှင့်သဘောထားလည်း မသိရသေးကြောင်း၊ မကြာခင် လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့်ဦးဆောင်ကော်မတီအစည်းအဝေး ခေါ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခု ဆွေးနွေးမှုများကိုလည်း တင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင်မမီပါက နောက်နှစ် ၂၀၂၀ တွင်ပါဝင်ပါက အဆင်ပြေ၊ မပြေ ညှိနှိုင်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍတွင် မည်သည့်အခက်အခဲများရှိသည်ကို မေးမြန်း၍ ပြန်လည်သုံးသပ်ရမည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က EITI စံနှုန်းအရ လွဲမှားနေကြောင်း၊ ဦးဆောင်ကော်မတီမှတဆင့် ပြန်လည်အကြောင်းပြန်မည်ဆိုသည်မှာ စံနှုန်းနှင့်မကိုက်ညီကြောင်း၊

သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဦးဆောင်ကော်မတီမှ အကောင်အထည် ဖော်ရမည်လား (သို့မဟုတ်) ဦးဆောင်ကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင်အထည် ဖော်ရမည်လားဆိုသည်ကို နားမလည်ဖြစ်ရကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဦးဆောင်ကော်မတီ ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (၃) ဦးပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသောအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံး အနေဖြင့် အောက်ခြေဌာနများဖြင့် တွေ့ဆုံထားပြီး ဝန်ကြီး၏ သဘောထားကို မသိရသေးသည့် အတွက် မေးမြန်းညှိနှိုင်းပေးမည်ဟုဆိုလိုကြောင်း သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌမှ ပြန်လည် ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၄၈။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က EITI စံနှုန်းအရ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရမည့်အဖွဲ့သည် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သာ ဖြစ်သည့်အကြောင်း၊ Governance နှင့် Line of Communication မမှားရန်ထောက်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်တင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး မှလည်း ယခုဆွေးနွေးနေသည်မှာ Hydro Power အား ၂၀၁၉ မတ်လ တွင် ထွက်ရှိမည့် အဓိကအစီရင်ခံစာနှင့် တစ်ပါတည်းထုတ်ရန် မဟုတ်ဘဲ သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာကဲ့သို့ သီးခြားနောက်ဆက်တွဲ အစီရင်ခံစာထုတ်ရန်သာဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ သုံးပွင့်ဆိုင် ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်မှာ မိမိတို့ ညှိနှိုင်းရေးရုံး၏ တာဝန် သာဖြစ်ကြောင်း၊ Hydro Power ပတ်သက်သည့် ToR ၏ ပြင်ဆင်၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ သို့တင်ပြမည်ဖြစ်ပြီး သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့မှလည်း လိုအပ်သည့် Inputs များထည့်၍ ဦးဆောင်မှုကို ပြသစေလိုကြောင်း၊ ယခင်ကတည်းက Hydro Power နှင့်ပတ်သက်၍ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့သို့ တင်ပြခဲ့ပြီး လမ်းညွှန်မှုတောင်းခံခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်အထိ လမ်းညွှန်မှုမရခဲ့ပါကြောင်း တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစိုးရကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးမှလည်း စတုတ္ထအကြိမ် အစီရင်ခံစာအတွက် Scoping လုပ်ငန်းအား အောက်တိုဘာလ နောက်ဆုံးအပတ် မဟုတ်ဘဲ မကြာမီစတင်စေချင်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ထိုကိစ္စအတွက် စတုတ္ထအကြိမ် အစီရင်ခံစာ Scoping Study ဆောင်ရွက်ရန် PwC နှင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တွေ့ဆုံရန်လည်း ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ EITI လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (Work Plan) အားတင်ပြ အတည်ပြုချက် ရယူခြင်း

၄၉။ ပထမဦးစွာ Work Plan တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၅ သန်းထက်ကျော်လွန်နေပါကြောင်း၊

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081
Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

အချို့သောပြောင်းလဲမှုများအဖြစ် ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံး၏ အသုံးစရိတ်များတွင် အပြောင်းအလဲများ ရှိကြောင်း၊ Hydro အစီရင်ခံစာ နှင့်ပတ်သက်၍လည်း အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်နိုင်ရန် ဒေါ်လာ ၁၆၀,၀၀၀ ထည့်ထားကြောင်း၊ ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံး၏ ကုန်ကျစရိတ်သည် ၂ ဆ နီးပါးရှိလာပြီး ရုံးခန်းငှားခ တိုးမြင့်လာခြင်း၊ နည်းပညာအဖွဲ့နှင့် ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့တို့တွင် ဝန်ထမ်းတိုးလိုအပ်ခြင်း၊ ရုံးသစ်တွင် ထည့်မည့် ပရိဘောဂများ ဝယ်ယူရေးတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ထားသည့် Work Plan တွင် ဒေါ်လာ ၄ သန်းကျော်ခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၂၀ တွင် အကောင်အထည်ဖော်မည့်လုပ်ငန်းများ ဖယ်ထုတ်လိုက်ပါက ၃.၆ သန်းဝန်းကျင် ဖြစ်ကြောင်း၊ လောလောဆယ် Work Plan အရ လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု ၂၂%၊ ပညာရှင်စရိတ် ၃၈ % နှင့် Operation ကုန်ကျစရိတ် ၄၀% ရှိ ကြောင်း စသဖြင့် စီမံကိန်းမန်နေဂျာမှ Work Plan အား အကျဉ်းချုပ်တင်ပြခဲ့သည်။

၅၀။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ EITI Governance Structure အား ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်အတွက် ဘတ်ဂျက်လျာထားမှု ရှိ၊ မရှိအား မေးမြန်းခဲ့ပြီး အကြပ်အတည်း ဖြစ်စေမည့်လမ်းစဉ်များကို ကျော်လွှန်နိုင်ရန်အတွက် မည်ကဲ့သို့ စဉ်းစား ထားကြောင်း မေးမြန်းခဲ့ရာတွင် SOE Reform နှင့်ပတ်သက်၍ MATA မှ ထပ်မံအကြံပြုထားပြီး ဘတ်ဂျက်လိုင်းတွင် လျာထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ EITI ညီလာခံကိုလည်း ဘတ်ဂျက်လျာ ထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ EITI Governance Structure အတွက် Review of M & E of Work Plan ဟု ၆၀၀၀ ဟုလျာထားကြောင်း ဖြေကြားဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဝန်ထမ်းလစာတွင် National Coordinator အတွက် ထည့်သွင်းထားခြင်းရှိ၊ မရှိနှင့် ယခုလက်ရှိငွေကြေးများနှင့် ဆောင်ရွက်ရန် အဆင်ပြေ၊ မပြေသိလိုကြောင်း၊ ကဏ္ဍတစ်ခုနှင့်တစ်ခုချိတ်ဆက်၍ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် လျာထားသည့်ဆောင်ရွက်ပုံလည်း မေးမြန်းဆွေးနွေးရာတွင် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ကဏ္ဍတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း ကြိုးစားဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးမှလည်း အကြံပေးငှားရမ်းခြင်းစရိတ်များ များနေသည့်အတွက် ပြည်တွင်း ပညာရှင်များအား နောက်ပိုင်းတွင် ငှားရမ်းရန် အကြံပြုခဲ့သည်။

၅၁။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှလည်း အရည်အသွေးသာမက ကုန်ကျစရိတ် နှိုင်းယှဉ် သုံးသပ်စေချင်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် မိမိတို့သည် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်ပင် အချိန်များကုန်နေ၍ အချိန်မရပါက သီးခြားအစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်၍ M & E လုပ်ငန်း များဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ ထို့အတွက်လည်း ကုန်ကျစရိတ်ရှိသလား၊

မိမိတို့တွင် ယခုအချိန်တွင် Debate လုပ်ရန်ပင် အခက်အခဲဖြစ်နေသေးကြောင်း၊ M & E အတွက် ဘတ်ဂျက် အပြောင်းအလဲပြုလုပ်၍ ရ၊ မရ သိချင်ကြောင်း၊ လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်သည့်အခါတွင် နှောင့်နှေးနေသည့်အတွက် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်နေသည့် Modality ပုံစံများယွင်းနေကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့ပြီး အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်မှု အခြေအနေအား တင်ပြချိန်တွင် (၂) ချက် တင်ပြခဲ့ရာ၌ MSG ၏လုပ်ငန်းတာဝန်အား ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်ကိစ္စတွင် ယခုအချိန်အထိ မလုပ်ရသေးကြောင်းနှင့် လက်ရှိအကောင်အထည်ဖော်နေသည့်ပုံစံသည် ပွတ်တိုက်မှုများရှိ နေသည့်အတွက် တခြားပုံစံပြောင်းရန်၊ ဥပမာအားဖြင့် ယခင်က MDRI ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည့်ပုံစံအတိုင်း တိုက်ရိုက်ပိုက်ဆံသုံးသည့်နည်းလမ်းအသုံးပြုမည်လားဆိုသည့် ပုံစံမျိုးလည်း ရှိကြောင်း၊ စီမံကိန်းမန်နေဂျာဆွေးနွေးသွားရာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကောင်းမွန်နေကြောင်းသိရသည့်အတွက် ပြင်ဆင်ရန်မလိုအပ်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း ဆွေးနွေး ရာတွင် စီမံကိန်းမန်နေဂျာက လက်ရှိအချိန်တွင် M & E အတွက်ဘတ်ဂျက်သည် နည်းနေသေးကြောင်း၊ လိုအပ်လာပါက ပြန်လည်ညှိနှိုင်း၍ ရနိုင်ကြောင်း၊ လက်ရှိ ဆက်ဆံရေး အားဖြင့်တိုးတက်နေပြီး ရေရှည်အတွက်ဆိုလျှင် အခြားနည်းလမ်းစဉ်းစားရမည်ဟု ပြောခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းတင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနတို့မှတဆင့် လမ်းကြောင်းအဆင်မပြေပါက နိုင်ငံရေးအရ လွှမ်းမိုးမှုမှတဆင့် နည်းလမ်းရှာရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤပုံစံဖြင့်သွားပါက အခက်အခဲများ ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ M & E များအတွက် ဘတ်ဂျက်များတိုးမြှင့်ရန်နှင့် Recommendations များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ ဆောင်ရွက်ရန်လည်း တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရန် လိုအပ်သည့်လုပ်ငန်းများအတွက် ဘတ်ဂျက်လိုအပ်ချက်များရှိပါက ပြင်ပရန်ပုံငွေရှာရန် လိုအပ်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဒေါ်လာ ၃.၅ သန်း ထက် ကျော်လွန်ပါက ကျော်လွန်ကုန်ကျနိုင်မည့်ရန်ပုံငွေပမာဏအား သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းမှ အခြားငွေကြေးထောက်ပံ့ သည့်အဖွဲ့အစည်းများမှရှာဖွေရန် သဘောတူကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

Statement of Sources and Uses of Fund

၅၂။ ဘဏ္ဍာရေးမူဝါဒ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် EITI ဌာနခွဲ၊ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းဦးစီးဌာန (MOBD) မှဆွေးနွေးတင်ပြရာတွင် ဒေါ်လာ ၃.၅ သန်းမှ ဒေါ်လာ ၉၅၀,၀၀၀ တစ်ကြိမ်နှင့် မြန်မာကျပ်ငွေနှင့် နှစ်ကြိမ်ရှိပြီး သုံးထားသည့်ပမာဏသည် ၁၁၇၉၁၉၈.၉၈ ရှိပြီး ၆၆.၃၁ % သုံးနိုင်သေးကြောင်း၊ IA ၏ အစီရင်ခံစာအသုံးစရိတ်တွင် (၄၀%-၃၀%-၃၀%) နှင့်ပေးချေရန် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပြီး အစီရင်ခံစာထွက်ရှိလာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် စာချုပ်အရ မြန်မာဘာသာ ထွက်ရှိပြီးမှသာ နောက်ဆုံး

ပေးချေမှုကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကာ ဘာသာပြန်ခြင်းကိစ္စ ကြန့်ကြာနေပြီး ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးအတွက် အခက်အခဲဖြစ်သွားသလို ငွေကြေးပေးချေမှုများလည်း နှောင့်နှေးခဲ့ကြောင်း၊ နောက်ဆုံးပေးချေမှုကိုလည်း IA အားပေးချေပြီးမှ ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးအား တဆင့်ပြန်လည်ပေးချေရမည့်ပုံစံဖြစ်ကြောင်း၊ အစည်းအဝေးစရိတ်သည် ၁၁.၇%၊ အခြား ကုန်ကျစရိတ်များလည်း အသီးသီးခွဲခြားထားကြောင်း၊ ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံး၏ အသုံးစရိတ်သည် စက်တင်ဘာလကုန်အထိ ၂၉.၅၅% ရှိကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပြုထားရာတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ NOL ရပြီး အသုံးပြုသည့်အခါ ငွေကြေးများအား ကြိုတင်ထုတ်ယူနိုင်သလို လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုပြီးစီးသည့်နေ့မှစ၍ (၂) ပတ် အတွင်း ပြန်ရှင်းရန် လိုအပ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်က တင်ပြသွားပုံအရ နားလည်သည်မှာ ကြိုတင်ငွေ (၃) လစာ ထုတ်ယူနိုင်သည်ဟုသိရပြီး လုပ်ငန်းပြီးပါက အမြန်ဆုံးရှင်းရန်ဟု ဆိုလိုသည်ဟုယူဆကြောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှအကြံပြုသည်မှာ သင့်လျော်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးမှလည်း ကြိုတင်ငွေများအား မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်စရိတ်များမှ စိုက်ထုတ်သုံးစွဲခြင်း မပြုကြရန် အကြံပြုခဲ့သည်။

၅၃။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ဆက်လက်ဆွေးနွေးတင်ပြရာတွင် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အကန့်အသတ်များရှိသော်လည်း ယခုအချိန်တွင် ဆက်သွယ်ရေးများ တိုးတက်လာသည်မှာမှန်ကန်ကြောင်း၊ ကွာဟကွက်များ ရှိနေကြောင်း၊ ယခုနောက်ပိုင်းတွင် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အတိုင်း (၃) လ ကြိုတင်၍ ငွေကြေးများစီမံမည်ဖြစ်ပြီး အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်ကြိုးစားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ (၃) လကျော်ပါက ပြန်လည်သုံးသပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ SNU အသုံးစရိတ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစည်းအဝေးအသုံးစရိတ်များ၊ သင်တန်း စရိတ်များ လျာထားခြင်းရှိကြောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် SNU များမှ ငွေကြေးများကို ကိုယ်စားပြုသုံးစွဲမည့်အဖွဲ့မှ သုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် Focal Agency (သို့မဟုတ်) တစ်ဦးတစ်ယောက်အား တာဝန်ပေးရန်ကိစ္စအား SNU တစ်ခုချင်းစီအလိုက် ပြန်လည်ဆွေးနွေးရန် ကိုယ်စားလှယ်များက အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၂၀၁၄ - ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၅ - ၂၀၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် MEITI အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမည့် အခမ်းအနား၊ လူထုဆွေးနွေးပွဲ၊ ညစာတို့နှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြအတည်ပြုချက်ရယူခြင်း

၅၄။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာမှ တင်ပြရာတွင် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်မည့် အခမ်းအနားကျင်းပရန် စီစဉ်ထားကြောင်း၊ လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူထားသည့်ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် Public Debate နှင့်တွဲကျင်းပရန်နှင့်

ရန်ကုန်မြို့တွင်ပြုလုပ်ပါက လက်တွေ့ကျကြောင်း၊ နေပြည်တော်အခမ်းအနားကို အစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်ကြော်ငြာသည့်အခမ်းအနားနှင့် ညစာစီစဉ်ထားကြောင်း၊ လူဦးရေ ၃၀၀ ခန့်ဖိတ်ကြားမည် ဖြစ်ကြောင်းစသည့်ဖြင့် အခမ်းအနားအစီအစဉ်မူကြမ်းကိုတင်ပြခဲ့ကာ ကိုယ်စားလှယ်များမှ အခမ်းအနားတွင် အစီရင်ခံစာများအား မြန်မာဘာသာပြန်ထုတ်ဝေရန်၊ နိုဝင်ဘာလ (၅) ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့တွင်ကျင်းပရန်၊ ဦးဆောင်ကော်မတီမှတစ်ဦး အမှာစကားပြောကြားရန်၊ ဒီဇင်ဘာလ၌ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပရန် အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

ဇမ်ဘီးယားခရီးစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း

၅၅။ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးကျော်ဇော်ထွန်းက အစီရင်ခံတင်ပြရာတွင် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်း အဖွဲ့ ကိုယ်စား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၉ - ၁၇) ရက်အထိ ဇမ်ဘီးယားနိုင်ငံအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်၊ ဇမ်ဘီးယားနိုင်ငံ၏ သတ္တုတွင်းဌာနသို့ သွားရောက်လေ့လာခဲ့ပုံ၊ ASM Conference နှင့် EITI အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများကို ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။ တင်ပြထားသည့် PowerPoint အား နောက်ဆက်တွဲ (ဃ) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

အထွေထွေဆွေးနွေးခြင်း

၅၆။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာမှ အထွေထွေကဏ္ဍများအတွက် တင်ပြရာတွင် ၂၀၁၅ - ၂၀၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာများ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၁၅ - ၂၀၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အစီရင်ခံစာအား အပြီးသတ်နေကြောင်း၊ ၂၀၁၄ - ၂၀၁၅ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေး နှစ်အစီရင်ခံစာအား ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လာမည့်အခမ်းအနားတွင် မြန်မာ ဘာသာဖြင့် ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ကြိုးစားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ NCS ရုံးအသစ်တည်နေရာအား ညှိနှိုင်းရေးမှူးမှ တရားဝင်ကြော်ငြာပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ MRTV စကားဝိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စက်တင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် ဦးသန်းဌေးအောင်၊ ဦးဇော်ဘိုခန့်နှင့် ဒေါ်မိုးမိုးထွန်းတို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ အစီအစဉ်အရ လာမည့် (၁၇) ရက်နေ့တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် MRTV Talkshow ကျင်းပရန်လျာထားကြောင်း၊ အမျိုးသားအဆင့် EITI ညီလာခံနှင့်ပတ်သက်၍ (၁၅) ကြိမ်မြောက် MSG အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စက်တင်ဘာလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သည့် နည်းပညာနှင့်အစီရင်ခံစာဆိုင်ရာလုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်း အဝေးတွင် ဆွေးနွေးအတည်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုတင်ပြချက်အဆင်ပြေပါက အစီအစဉ်အသေးစိတ်အား NCS မှထပ်မံတင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားရာတွင် အရပ်ဘက်

ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထိုညီလာခံသို့ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်မှကိုယ်စားလှယ်များကို ဖိတ်ကြားရန် ရှိ၊ မရှိနှင့် ကျင်းပမည့် အချိန်ကာလကို မေးမြန်းခဲ့သည်။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ဖိတ်ကြားရန်ရှိကြောင်း၊ လာမည့်ဒီဇင်ဘာလထဲ ကျင်းပရန်လျာထားကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ ညှိနှိုင်းရေးမှူး က ပြည်ပမှ EITI အဖွဲ့ဝင်များ ဖိတ်ကြားရန် အစီအစဉ်ရှိ၊ မရှိမေးမြန်းရာတွင် အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဩစတေးလျခရီးစဉ်သွားခဲ့ကြောင်း၊ အောင်မြင်သည့် နိုင်ငံများကိုပါ ထည့်သွင်းပါက အားကျစရာ၊ ဂုဏ်ယူစရာဖြစ်ကာ အချိတ်အဆက်မိနိုင်ကြောင်း၊ အခက်အခဲများကြားမှ လုပ်ဆောင်လာသည်မှာ (၆) နှစ်ရှိပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အချိတ်အဆက်ရှိလျှင်ပိုကောင်းကြောင်း အကြံပြုခဲ့သည်။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ဖိတ်ကြားမည့်သူစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အပြင်မှ ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့်သူများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာအတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့အားလည်း ဖိတ်ကြားရန် စီစဉ်ထားကြောင်း၊ အကြံပြုချက်အတိုင်း EITI အကောင်အထည်ဖော်နေသည့် နိုင်ငံများမှ ကိုယ်စားလှယ်များအားလည်း ဖိတ်ကြားမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြရာတွင် အစိုးရအားလည်း reform လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် နိုင်ငံအတွက် ထိုကဲ့သို့ကောင်းကျိုးများရရှိကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ စံနမူနာထားနိုင်သည့်နိုင်ငံများအား ဖိတ်ကြားစေလိုကြောင်း၊ ဥပမာ - ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ မွန်ဂိုလီးယားနိုင်ငံများအား ဖိတ်ကြားသင့်ကြောင်း အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးအကြံပြုခဲ့သည်။ ထိုအစီအစဉ်အား ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များနှင့်အတူ ပြန်လည်ရေးသားတင်ပြမည်ဟု စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ပြောကြားခဲ့သည်။

၅၇။ ဆက်လက်၍ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက တင်ပြရာတွင် စက်တင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့်ကုမ္ပဏီများအား မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုလွှာပေးအပ်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း၊ ထိုလုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ၏ အတည်ပြုချက်လည်း ရယူထားကြောင်း၊ MSG တွင်တင်ပြကာ ထပ်ဆင့်အတည်ပြုချက်ရယူလိုကြောင်း၊ ထိုမှသာ ပုံနှိပ်ရန်ကိစ္စများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုမှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုလွှာအား ညစာစားပွဲတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပေးအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ အစိုးရအပြောင်းအလဲတွင် ကော်မတီများဖျက်သိမ်းခဲ့ကြောင်း၊ ပါဝင်ခဲ့သူများ၊ ဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအားလည်း ပေးစေလိုကြောင်း ဆွေးနွေးချက်အား စီမံကိန်းမန်နေဂျာက စက်တင်ဘာလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းခွဲ ကော်မတီအစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်အား ပြန်လည်တင်ပြကာ MSG ကိုလည်း E-mail မှတဆင့်တင်ပြပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အတွက် ယခုလိုတင်ပြအတည်ပြုချက်ရယူခြင်းဖြစ်ကြောင်း

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081
Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

ပြန်လည် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ဂုဏ်ပြုလွှာအား အတည်ပြုပြီးကြောင်း၊ E-mail မှတဆင့်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များ ပေးပို့ခဲ့ကြောင်း၊ Template ဖြည့်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သောကုမ္ပဏီများအား ဂုဏ်ပြုမည်ဟုသဘောတူခဲ့ကြောင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သော MSG များ၊ Sub-committee များအားပေးလိုက်လျှင်လည်းကောင်းကြောင်း ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ဦးဆောင်ကော်မတီမှ ဝန်ကြီးတစ်ဦးကိုထပ်ဖြည့်ကာ ဦးဆောင်ကော်မတီကိုယ်စား ပေးသ ည့် သဘောမျိုးကိုလည်း စဉ်းစားစေလိုကြောင်း အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ဖြည့်စွက် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ညှိနှိုင်းရေးမှူးလက်မှတ်နေရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးဟုလည်း ဖြည့်စွက်စေလိုကြောင်း အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက အဆိုပြုခဲ့သည်။

၅၈။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက ဆက်လက်တင်ပြရာတွင် အချိန်အကန့်အသတ်အရ ခရီးသွားလာတည်းခိုနေထိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို MOBD နှင့်တိုင်ပင်စစ်ဆေးကာ MSG ကိုတင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဓိကအားဖြင့် ခရီးသွားလာလျှင် လက်မှတ်ပြေစာပြရန်စသည့် ခရီးသွားလာတည်းခိုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြစ်ကြောင်း၊ မပြည့်စုံလျှင် သက်ဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်က တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရေရှည်အတွက် အဆင်ပြေနိုင်ရန် အသိပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ MOBD မှစာပြန်လာပါက MSG ကိုရေးသားတင်ပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြန်လည်စစ်ဆေးအတည်ပြုရန်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၅၉။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ရာ ယခုဆွေးနွေးချက်အား အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းထဲထည့်သွင်းစေလိုကြောင်း၊ အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေအက်အရ MATA အနေဖြင့် အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန၌ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း၊ ယာယီမှတ်ပုံတင်ရရှိခဲ့ကြောင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ ယာယီမှတ်ပုံတင်ရရှိပြီး (၂) လအကြာတွင် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ရရှိသည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း၊ MATA က မေလမှ ယခုအချိန်မရရှိသေးကြောင်း၊ မေးမြန်းသော်အခါ ဘုတ်အဖွဲ့အစည်းအဝေးထိုင်နေဆဲဟူသော အကြောင်းပြချက်သာ ရခဲ့ကြောင်း၊ ယခုအခါ Validation ကာလကို ဖြတ်ကျော်နေခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ အသင်းအဖွဲ့စည်းမျဉ်းနှင့်အညီ တင်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ NCS ရုံးအနေနှင့် အဆိုပါကိစ္စအား မေးမြန်းစုံစမ်းဆောင်ရွက်ပေးစေလိုကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက NCS အနေနှင့်ကူညီနိုင်သော်လည်း

အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းထဲတွင် ထည့်လို့မရနိုင်ကြောင်း၊ ယခုအစည်းအဝေးသည် MSG ကိစ္စသာဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိအသင်းအဖွဲ့ကိစ္စနှင့်မဆိုင်ကြောင်း ပြန်လည်ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ထည့်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ Validation Process ကိုဖြတ်ချိန်အသင်းအဖွဲ့စည်းမျဉ်းများ ကန့်သတ်ခဲ့ကြောင်း၊ တရားဝင်အကူအညီတောင်းခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မထည့်ထားပါက မပြောခဲ့ဟု အငြင်းပွားဖွယ်ရှိကြောင်း၊ MEITI စံနှုန်း ၁.၃ အရ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ လွတ်လပ်စွာလုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိရမည်၊ ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ပေးရမည်ဆို သောစံနှုန်းများရှိကြောင်း၊ စံနှုန်းနှင့်မညီညွတ်သည့်အကြောင်း ထည့်သွင်း စေလိုကြောင်း၊ MATA သည် အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုကြောင်း၊ MATA ကိုအသင်းအဖွဲ့စည်းမျဉ်းအရ မှတ်ပုံတင်ထုတ်ပေးခြင်း မပြုသည်မှာ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအားလုံးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်သည့်ကိစ္စအတွက် MSG တွင်မှတ်တမ်းထဲထည့်သွင်းစေလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၆၀။ စီမံကိန်းမန်နေဂျာက အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းအတွင်း ထည့်သွင်းရန်ကိစ္စအပေါ် အခြားကိုယ်စားလှယ်များ၏ သဘောထားကို မေးမြန်းရာတွင် အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်များက protocol အရထည့်သွင်းရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခင်အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည့်ကိစ္စရှိကြောင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကို ဖမ်းဆီးမည့်ကိစ္စအား ပြောပြခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအခါ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှ ဒေါ်နီနီဝင်းက ချက်ချင်းလှမ်းမေးကာ သတ္တုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်မောင်ဟန်က ထိုကိစ္စအားအစည်းအဝေးမှတ်တမ်းတွင် ထည့်သွင်းစေလိုကြောင်း၊ MSG မှအရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ တုံ့ပြန်မှုများအပေါ် နောက်တစ်ချိန်တွင် ပြန်ကြည့်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ လုပ်ငန်းရှင်ဘက်ကတောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း၊ ထို့အတွက် MATA မှကရင်ပြည်နယ်သို့သွားရောက်ကာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက အဆိုပါကိစ္စဘာကြောင့်ဖြစ်သလဲအားလုံးသိကြောင်း၊ အသေးစိတ်လည်းသိကြောင်း၊ ယခုကိစ္စမှာ မှတ်ချက်အနေဖြင့်ထည့်စေလိုကြောင်း၊ မိမိမှာ မထည့်သင့်ဟုယူဆကြောင်း၊ မိမိကျောက်မျက်အသင်း မှတ်ပုံတင်ရေးကိစ္စကို မိမိဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အတူ သက်ဆိုင်ရာက ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ MSG မှတ်ချက်၊ တွန်းအားကိုတော့ သဘောမတူကြောင်း၊ သို့သော် အားလုံးသဘောတူပါက မှတ်တမ်းအနေဖြင့် ထည့်လိုပါက ထည့်နိုင်ကြောင်း၊ အဆင်မပြေမှုမရှိကြောင်း၊ သဘောမတူခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်ဘက်မှ Validation Process

နောက်ဆက်တွဲများ ရှိသေးကြောင်း၊ လုပ်ငန်းရှင်ဘက်မှ အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ခြင်းအပေါ် သဘောမတူကြောင်း မှတ်တမ်းထုတ်ပြရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပြီး ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်က အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုသဘောတူကြောင်း၊ MSG တွင်မှတ်တမ်း သော်လည်းကောင်း၊ ဆွေးနွေးချက်သော်လည်းကောင်း ထည့်ခြင်းကိုသဘောမတူကြောင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို လက်မခံစရာမရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှလည်း EITI ပါဝင်လာကတည်းက လွတ်လပ်စွာပါဝင်ကြကြောင်း၊ EITI Validation Process အတွက် မှတ်ပုံတင်ထားရန် ဦးစိုးဝင်းတို့နှင့် ညှိနှိုင်းသော်အခါ အဖွဲ့အားလုံးနှင့် အကြိတ်အနယ် ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုရသော်အခါ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ကြောင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ညီညွတ်သဖြင့် ယာယီမှတ်ပုံတင်ချပေးခဲ့ကြောင်း၊ လုပ်ငန်း process အရ (၃) လအကြာတွင် ထိုအဖွဲ့အား မှတ်ပုံတင်ချပေးသည်၊ မပေးသည်ကို သက်ဆိုင်ရာဌာနက လုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုလိုကြန့်ကြာမှုများရှိနေကြောင်း တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ရာ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက မိမိအသင်းမှတ်ပုံတင်စဉ်က (၉) လကြာခဲ့ကြောင်းဆွေးနွေးချက်အား အရပ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ်များက ထိုကိစ္စသည် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုကိစ္စသည် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ကြောင်း၊ EITI Standard ထဲတွင် ပါပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ စံနှုန်းအရ ပြောခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဘုတ်အဖွဲ့လာလျှင်ပြောနိုင်ရန် မှတ်တမ်းတင်ခိုင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စံနှုန်းတွင် လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် ၁.၄ တွင်ပါဝင်ပြီး ၁.၃ ဆိုလျှင် အရပ်အဖွဲ့အစည်းများက မည်သို့ coordinate လုပ်ရန် ပါဝင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ညှိနှိုင်းရေးမှူးက မှတ်တမ်းတင်ထားရန် ပြောကြားခဲ့သည်။

၆၁။ ထို့နောက် စီမံကိန်းမန်နေဂျာမှ (၁၆) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များအား ပြန်လည်တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များအား နောက်ဆက်တွဲ (ခ) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

နိဂုံးချုပ်အမှာစကား

၆၂။ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံသုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်လတ်ကြီးက နိဂုံးချုပ်အမှာစကား ပြောကြားရာတွင် ယနေ့အစည်းအဝေးသည် (၁၆) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးဖြစ်ကြောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များသည် (၁၅) ကြိမ်မြောက်အထိ အတွေ့အကြုံရှိသူများဖြစ်ကြောင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များသည်လည်း လက်တွေ့ဆန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ဖြစ်ကြောင်း၊ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်မှ SNU အဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့လာတက်သည့်အတွက်

အစည်းအဝေးသည် အောင်အောင်မြင်မြင်အထမြောက်ခဲ့ကြောင်း၊ မိမိပထမဆုံးတက်သည့် အစည်းအဝေးဖြစ်သော်လည်း မိမိအနေဖြင့် EITI နှင့်ပတ်သက်ပြီး ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိကို တာဝန်ပေးသည့်အပေါ် အောင်မြင်အောင် အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အပြုသဘောဆောင်ကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ပူးတွဲတင်ပြထားသော နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ (က) - အစည်းအဝေးအစီအစဉ်

နောက်ဆက်တွဲ (ခ) - အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူစာရင်း

နောက်ဆက်တွဲ (ဂ) - အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ

နောက်ဆက်တွဲ (ဃ) - ဇမ်ဘီးယားခရီးစဉ်အား အစီရင်ခံတင်ပြသည့် Power Point

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၅) ရက်

နောက်ဆက်တွဲ (က) - အစည်းအဝေးအစီအစဉ်

(၁၆) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး အစည်းအဝေးအစီအစဉ်

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက် ဆူးလေရှန်ဂရီလာဟိုတယ်၊ ရန်ကုန်

အချိန်	အကြောင်းအရာ	လုပ်ပုဂ္ဂိုလ်/ အဖွဲ့အစည်း
၀၉း၀၀ - ၀၉း၁၀	အဖွင့်အမှာစကား	MSG ဥက္ကဋ္ဌ
၀၉း၁၀ - ၀၉း၂၀	MSG ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသစ်၏ မိတ်ဆက်အမှာစကား	MSG ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ
၀၉း၂၀ - ၀၉း၃၀	အမှာစကား	MEITI ညှိနှိုင်းရေးမှူး
၀၉း၃၀ - ၉း၅၀	(၁၅) ကြိမ်မြောက် MSG အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် ဆက်စပ်အခြေအနေများအား ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း	NCS
၀၉း၅၀ - ၁၀း၂၀	အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ခြင်း၊ SNU၊ စတုတ္ထအကြိမ် အစီရင်ခံစာရေးသားရန် IA၊ BO၊ Forestry၊ Pre-Casdastre Working Group၊ Mining Casdastre တို့နှင့် ပတ်သက်၍ နောက်ဆုံးအခြေအနေများ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း	MOBD၊ NCS
၁၀း၂၀ - ၁၀း၄၀	**အစည်းအဝေး ခေတ္တရပ်နားခြင်း**	
၁၀း၄၀ - ၁၁း၁၀	IA၊ BO၊ Forestry၊ Pre-Casdastre Working Group၊ Mining Casdastre၊ Hydro တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်လက်ဆွေးနွေးခြင်း	MSG
၁၁း၁၀ - ၁၁း၄၀	ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ EITI လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (Work Plan) အား တင်ပြ အတည်ပြုချက် ရယူခြင်း	NCS
၁၁း၄၀ - ၁၂း၀၀	၂၀၁၄-၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ် MEITI အစီရင်ခံစာများ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမည့် အခမ်းအနား၊ လူထုဆွေးနွေးပွဲ၊ ညစာတို့နှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြ အတည်ပြုချက်ရယူခြင်း	NCS
၁၂း၀၀ - ၁၃း၀၀	**နေ့လည်စာ သုံးဆောင်ခြင်း**	
၁၃း၀၀ - ၁၃း၂၀	ဖမ်ဘီးယားခရီးစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း	သွားရောက်ခဲ့သူ တစ်ဦး

၁၃း၂၀ - ၁၄း၃၀	အထွေထွေ - ၂၀၁၄-၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာနှစ် MEITI အစီရင် ခံစာများ (မြန်မာဘာသာ) - NCS ရုံးအသစ် - MRTV စကားဝိုင်း - အမျိုးသားအဆင့် EITI ညီလာခံ - ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းလွှာ - ခရီးသွားလာ၊ တည်းခိုနေထိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်သော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ - MSG နှင့် လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီအစည်းအဝေးများ ရက်သတ်မှတ်ခြင်း	MSG၊ NCS
၁၄း၃၀ - ၁၄း၅၀	**အစည်းအဝေး ခေတ္တရပ်နားခြင်း**	
၁၄း၅၀ - ၁၅း၃၀	အထွေထွေ ဆက်လက်ဆွေးနွေးခြင်း	MSG
၁၅း၃၀ - ၁၅း၅၀	ဆုံးဖြတ်ချက်များ ပြန်လည်စစ်ဆေးအတည်ပြုခြင်း	NCS
၁၅း၅၀ - ၁၆း၀၀	နိဂုံးချုပ်အမှာစကား ပြောကြားခြင်း	MSG ဥက္ကဋ္ဌ/ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081
Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

နောက်ဆက်တွဲ (ခ) - အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူစာရင်း

စဉ်	အမည်	ဌာနအဖွဲ့အစည်း	ရာထူး
၁	ဦးမောင်မောင်ဝင်း	MOPF	DM
၂	ဦးခင်လတ်ကြီး	DOM	DG
၃	ဦးအေးမောင်ကြည် (က.စ)	GAD	DG
၄	ဦးသန်းဌေးအောင်	MOGE	Advisor
၅	ဒေါ်သဇ္ဇာလေး	OAG	Director
၆	ဦးကျော်သက်	DOM	DDG
၇	ဦးမင်းသူ	MGE	GM
၈	ဦးကျော်သိန်း	IRD	Director
၉	ဦးစိုးရီ	MTE	AGM
၁၀	ဒေါက်တာသဇ္ဇာအောင်	MFMA	
၁၁	ဦးခင်မောင်ဆွေ	Myanmar Yangtse Copper	HoD
၁၂	ဦးဇော်ဘိုခန့်	MGJEA	Vice Chair
၁၃	ဒေါက်တာစိန်ဝင်း	MFPMF	Chair
၁၄	ဦးမျိုးဇော်ဦး	MPRL	SSEO
၁၅	ဒေါ်မိုးမိုးထွန်း	MATA	
၁၆	ဦးသန့်စင်ဦး	MATA	
၁၇	ဦးသန့်ဇင်	MATA	
၁၈	ဦးအောင်ကျော်ဦး	MATA	
၁၉	ဦးရဲမြင့်လွင်	MATA	
၂၀	ဦးနိုင်လင်းထွဋ်	MATA	
၂၁	ဦးစိုးဝင်း	NCS	NC
၂၂	ဦးကျော်သူရ	NCS	PM
၂၃	ဦးထွန်းပေါ်ဦး	NCS	TS
၂၄	ဦးကျော်သင်းမောင်	NCS	PA
၂၅	ဦးစိုးသီဟနိုင်	NCS	AO
၂၆	ဦးတက်ထွန်းဆိုင်	NCS	AA

၂၇	ဒေါ်ရွှေရည်အောင်	NCS	FO
၂၈	ဒေါ်အေးချမ်းဝေ	NCS	TO
၂၉	ဒေါ်ထက်နန္ဒာအောင်	NCS	CO
၃၀	ဦးဇင်ကိုကိုအောင်	NCS	CA
၃၁	ဒေါ်ဇင်မာမြိုင်	NCS	PA
၃၂	ဒေါ်ခင်ခင်လွင်	MOBD	
၃၃	ဦးဆန်းဝင်း	MOBD	
၃၄	ဒေါ်ခင်ပပခိုင်	MOBD	
၃၅	ဒေါ်ဖြူဖြူသန့်	MOBD	
၃၆	ဒေါ်နန်းလှလှမင်း	MOBD	
၃၇	ဦးအောင်ဝင်း	MOPF	
၃၈	ဦးရွှေဝင်း	MGE	
၃၉	ဦးကျော်ဇော်ထွန်း	DOM	
၄၀	ဦးကျော်သက်	MTE	
၄၁	ဦးစိုးအောင်	MDY SNU	
၄၂	ဦးရဲမင်းသူ	SGG SNU	
၄၃	ဦးသန်းထွဋ်	MDY SNU	
၄၄	ဦးငွေလင်း	TNTY SNU	
၄၅	ဦးရန်အောင်	MDY SNU	
၄၆	ဦးအောင်ချမ်းငြိမ်း	SGG SNU	
၄၇	ဦးလှစိန်	MEHL	
၄၈	ဦးသော်သော်ထက်	MATA	
၄၉	ဦးစံငွေ	MATA	
၅၀	ဒေါ်သင်ဇာထွန်း	WB	
၅၁	ဦးရဲလင်းမောင်	MW	
၅၂	Shona Kirkwood	WB	
၅၃	ဒေါ်ခင်သစ်ရီ	PWC	
၅၄	ဦးထူးအောင်	MATA	
၅၅	ဒေါ်ယုယုနိုင်	DFID	
၅၆	Hosana Chay	NRGI	

နောက်ဆက်တွဲ (ဂ) - အစည်းအဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များ

(၁၆) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များ

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂) ရက်   ဆူးလေရှန်ဂရီလာဟိုတယ်၊ ရန်ကုန်

စဉ်	ဆုံးဖြတ်ချက်များ	ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်	တာဝန်ရှိသူ
၁	ဖွဲ့စည်းရန် ကျန်ရှိနေသည့် SNU များအား သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ နောက်ဆုံးထား၍ ဖွဲ့စည်းရန်။		NCS
၂	• BO Task Force တွင် မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းမှ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး နှင့် သစ်တောကဏ္ဍမှ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ထည့်သွင်းရန်၊ • BO Task Force တွင် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍမှ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး နှင့် သတ္တုကဏ္ဍမှ ပုဂ္ဂလိကကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ထည့်သွင်းရန်။	၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၈) ရက်နေ့ မတိုင်မီ	
၃	BO Focal Agency နှင့် Presidential Decree အတွက် Reference ပြင်ဆင်ကာ MOBD နှင့် စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြ၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။		NCS
၄	၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၈-၁၉) ရက်များတွင် ကျင်းပမည့် ဒုတိယအကြိမ် BO Task Force အစည်းအဝေးတွင် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအတွက် BO လုပ်ငန်းစဉ်လမ်းညွှန်ချက် (Guideline) ပြုစုနိုင်ရေးကို ဆွေးနွေးရန်။		
၅	• သစ်တောကဏ္ဍ IA အား Performance Evaluation ပြုလုပ်ရန်၊ • သစ်တောကဏ္ဍ အပြီးသတ်အစီရင်ခံစာနှင့်ပတ်သက်၍ မရှင်းလင်းသည်များအား Moore Stephen မှ (၁၇) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင် ညွန့်ပေါင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် လာရောက်ရှင်းလင်းပေးရန်၊ • MSG အစည်းအဝေးများနှင့် နည်းပညာ အစည်းအဝေးများတွင် ဆွေးနွေးချက်၊ အကြံပြုချက်နှင့် သဘောထား မှတ်ချက်များအား သစ်တောကဏ္ဍ အပြီးသတ် အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမရှိသည့်အပေါ် Moore Stephen မှ ရှင်းလင်းပေးရန်၊		

	• လာမည့် သစ်တောကဏ္ဍအစီရင်ခံစာအတွက် IA ၏ ToR တွင် သစ်တောကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်သည့် နောက်ခံ (ဗဟုသုတ၊ အတွေ့အကြုံ) ရှိရန် လိုအပ်သည်ဟူသည့်အချက်အား ထည့်သွင်းရန်။		
၆	• Mineral and Gemstone Cadaster Briefing and Workshop ကျင်းပရန်၊ • အဆိုပါကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ Leading Committee သို့တင်ပြရန်။		
၇	Mineral and Gemstone Cadaster Phase (2) အတွက် ငှားရမ်းမည့် Consultant Team ၏ ToR ထဲတွင် Institutional Guidelines ရေးဆွဲပေးရန်ဟူသည့် အချက်အား ထည့်သွင်းရန်။		
၈	• ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍ ToR (မူကြမ်း) အား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလကုန်တွင် NCS မှ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ သို့တင်ပြရန်နှင့် နားလည်တတ်ကျွမ်းသူများက ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပေး ရန်၊ • ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍ အစီရင်ခံစာအား မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာ ၏နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ် သီးခြား ထုတ်ပြန်ရန်။		NCS
၉	၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာ Scoping Study ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် PwC က သက်ဆိုင်ရာ EITI Unit များနှင့် အမြန်ဆုံး တွေ့ဆုံရန်။		NCS
၁၀	မြန်မာနိုင်ငံ EITI လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် လိုအပ်သည့် ငွေပမာဏမှာ လက်ရှိ ထောက်ပံ့ထားသော အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၅ သန်းထက် ပိုမိုပါက အဆိုပါပိုမိုကုန်ကျမည့် ရန်ပုံငွေပမာဏအား အခြားငွေကြေး ထောက်ပံ့သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ရှာဖွေရန်။		MSG
၁၁	SNU ကုန်ကျမှုများအတွက် NCS နှင့် SNU များအကြား ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ရန်။		
၁၂	• NCS မှတင်ပြသည့် Work Plan အား အတည်ပြုရန်၊ • အဆိုပါ Work Plan အား ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန်။		
၁၃	• ၂၀၁၄-၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၅- ၂၀၁၆ ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်မည့် အခမ်းအနားနှင့် လူထု ဆွေးနွေးပွဲ (Public Debate) တို့အား တစ်ရက်တည်း ကျင်းပရန်၊ • ရန်ကုန်မြို့၌ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၅) ရက်တွင် ကျင်းပရန်၊		

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081

Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

	• နေပြည်တော်၌ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ကျင်းပရန်။		
၁၄	အမျိုးသားအဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ EITI ညီလာခံသို့ EITI လုပ်ငန်းစဉ် ဖော်ဆောင်နေသော အခြားနိုင်ငံများကိုလည်း ဖိတ်ကြားရန်။ (ဥပမာ ဖိလစ်ပိုင်၊ မွန်ဂိုးလီးယား၊ အင်ဒိုနီးရှား စသည်ဖြင့်)		
၁၅	• မြန်မာနိုင်ငံ EITI အစီရင်ခံစာများ ပြုစုမှုအတွက် ပေးအပ်မည့် မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုလွှာအား ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီများ အပြင် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့နှင့် အခြားပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သူ များကိုလည်း ပေးအပ်ရန်၊ • BO Pilot တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီများကိုလည်း အဆိုပါ မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုလွှာအား ပေးအပ်ရန်။		
၁၆	ဆောင်ရွက်ဆဲနှင့် ဆောင်ရွက်ရန်ကျန်ရှိနေသေးသော သုံးပွင့်ဆိုင် ညွှန့်ပေါင်း အဖွဲ့အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက်များအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပရန်စီစဉ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ငန်းခွဲ ကော်မတီအစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးရန်။		
၁၇	BO Work Plan အား အတည်ပြုရန်။		
၁၈	အစည်းအဝေးကျင်းပမည့် ရက်သတ်မှတ်ရန်၊ • Mineral and Gemstone Cadaster လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၅) ရက်တွင် ကျင်းပရန်။ • လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁) ရက်တွင် ကျင်းပရန်၊ • ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြင်ပဆက်ဆံရေး လုပ်ငန်းခွဲ ကော်မတီ အစည်းအဝေးအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂) ရက်တွင် ကျင်းပရန်၊ • နည်းပညာနှင့်အစီရင်ခံစာ လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေး အား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၆) ရက်တွင် ကျင်းပရန်၊		

	• (၁၇) ကြိမ်မြောက် သုံးပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းအဖွဲ့အစည်းအဝေးအား ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် ကျင်းပရန်။		

မှတ်တမ်း

- မှတ်တမ်းတင်ဂုဏ်ပြုလွှာတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်မှတ် ထပ်မံဖြည့်စွက်ပေးရန်။
- လက်ရှိသစ်တောကဏ္ဍတွင် EITI စံနှုန်းအရ Procurement Policy အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် လမ်းညွှန်ချက်များရှိ၊ မရှိ နှင့် မရှိပါက အနာဂတ်တွင် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရန်။
- ကဏ္ဍအလိုက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်ခြင်း (M & E) အတွက် ဘက်ဂျက်လိုအပ်ချက်များရှိနေသည့်အပေါ် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (Work Plan) တွင် ထည့်သွင်းနိုင်ရေး စဉ်းစားထားရန်။
- MATA ၏ အသင်းအဖွဲ့မှတ်ပုံတင် (အမြဲတမ်း) ကိစ္စ ကြန့်ကြာနေသည်မှာ (၄) လဝန်းကျင်ရှိနေသည့်အတွက် NCS ရုံးမှ ကူညီမေးမြန်းပေးရန်။

နောက်ဆက်တွဲ (ဃ) - ဇမ်ဘီးယားခရီးစဉ်အား အစီရင်ခံတင်ပြသည့် Power Point

အဖွဲ့ဝင်များ

(က)ဦးသက်နိုင်
MGE
(ခ)ဦးကျော်ဇောထွန်း
DOM
(ဂ)ဦးဇော်မင်းလွင်
DGSE
(ဃ)ဒေါ်ပန်းပပလင်း
MPE
(င)Mr Sebastian Sahla
NRGI

Zambia Trip in order

Date / Action	9.9.2018	10.9.2018	11.9.2018	12.9.2018	13.9.2018	14.9.2018	15.9.2018	16.9.2018	17.9.2018
Meetings		Cadaster Department	ASM-18 Conference all day			ZEITI workshop			
Transport	Depart Yangon: 02:40 Arrive Lusaka: 14:35	Depart Lusaka : 16:10 Arrive Livingstone : 17:20					Depart Livingstone: 17:50 Arrive Lusaka : 19:0	Depart Lusaka : 21:25	Arrive Yangon: 17:25
Stay	Lusaka	Lusaka	Livingstone	Livingstone	Livingstone	Livingstone	Lusaka		

4

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081
Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

Outline of Presentation
1. Country Profile of Zambia
2. Studying at the Zambia Mining Cadastre Department
3. International Conference on Artisanal and Small-scale Mining & Quarrying
4. Meeting and Discussing with Zambia EITI

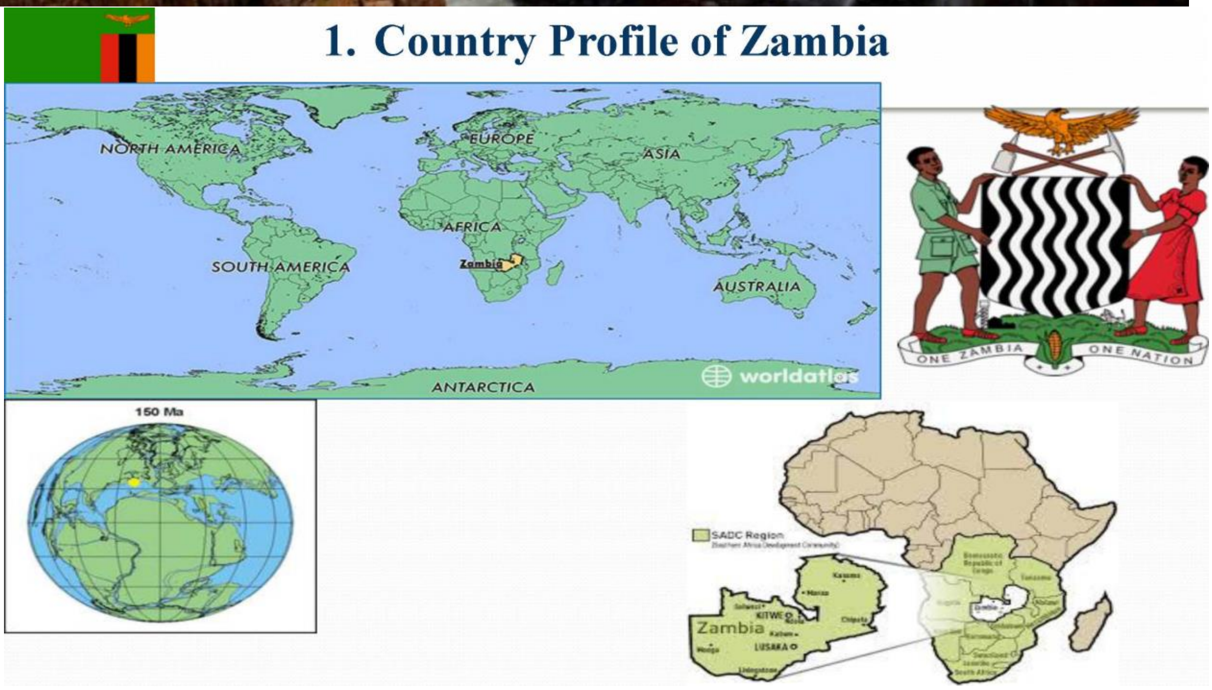
1. Country Profile of Zambia
NORTH AMERICA
EUROPE
ASIA
AFRICA
SOUTH AMERICA
Zambia
AUSTRALIA
ANTARCTICA
worldatlas
ONE ZAMBIA
ONE NATION
150 Ma
SADC Region
Zambia
KITWE
LUSAKA

-၅၅-

1. Country Profile of Zambia

	Zambia	Myanmar
Capital	Lusaka	Nay Pyi Taw
Population	16.5 million	53 million
Area	752,614 sq km (290,586 sq miles)	676,552 sq km (261,218 sq miles)
Major languages	English (official), Bemba, Lozi, Nyanja, Tonga	Burmese, minority languages
Major religions	Christianity, indigenous beliefs, Hinduism, Islam	Buddhism
GDP	US$19.5bn	US$67bn
GDP per capita	US$1,178	US$1,275
Life expectancy	59 years (men), 64 years (women)	64 years (men), 69 years (women)
Currency	Kwacha	Kyat

2. Studying at the Zambia Mining Cadastre Department

Date: Monday 10 September 2018 , Time: 09:00-13:00

Location: **Cadaster office,**
Ministry of Mines and Minerals Development, Lusaka,Zambia

1. Introductions (all)
2. Purpose of the onsite visit (NRGI)
3. Cadastre implementation: lessons from Zambia's cadastre office

(က) Cadastre စနစ် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်သမိုင်းအကျဉ်းကိုရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊

(ခ) သတ္တုတွင်းနှင့် ဓာတ်သတ္တုဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊

(ဂ) Cadastre စနစ် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာပိုင်းနှင့် ဝန်ထမ်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးလိုအပ်ချက်များ၊

(ဃ) Cadastre စနစ်ဆောင်ရွက်ထားရှိခြင်းဖြင့်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကိုမည်သို့ အာမခံဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း၊

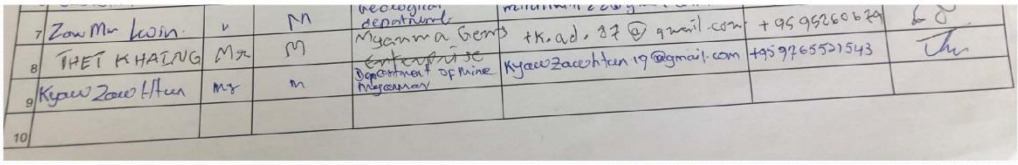

8

ORGANIZATION CHART OF MINISTRY

Ministry of Mines & Mineral Development, Zambia

1. Mines Development Department
2. Geological Survey Department
3. Human Resource & Administration
4. Mine Safety Department
5. Planning & Information

9

Cadastre စနစ် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်သမိုင်းအကျဉ်း

(က) ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် Mines development Department ဌာန၏ အောက်တွင်Cadastre စနစ်ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

(ခ) ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် သတ္တုတွင်းနှင့်တွင်းထွက်ပစ္စည်း အက်ဥပဒေ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

(ဂ) ယင်းဥပဒေအရ Mining Cadastre Department ဌာနအသစ်တစ်ခုအဖြစ်ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

Mining Cadastre Department သည်-

ဓာတ်သတ္တုကဏ္ဍနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားခြင်းနှင့် ထုတ်ပေးခြင်း

လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေး ကော်မတီ၏ အတွင်းရေးမှူးရုံးအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

သတ္တုကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် အီလက်ထရောနစ် (physical and electronic)ဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများထားရှိခြင်း။

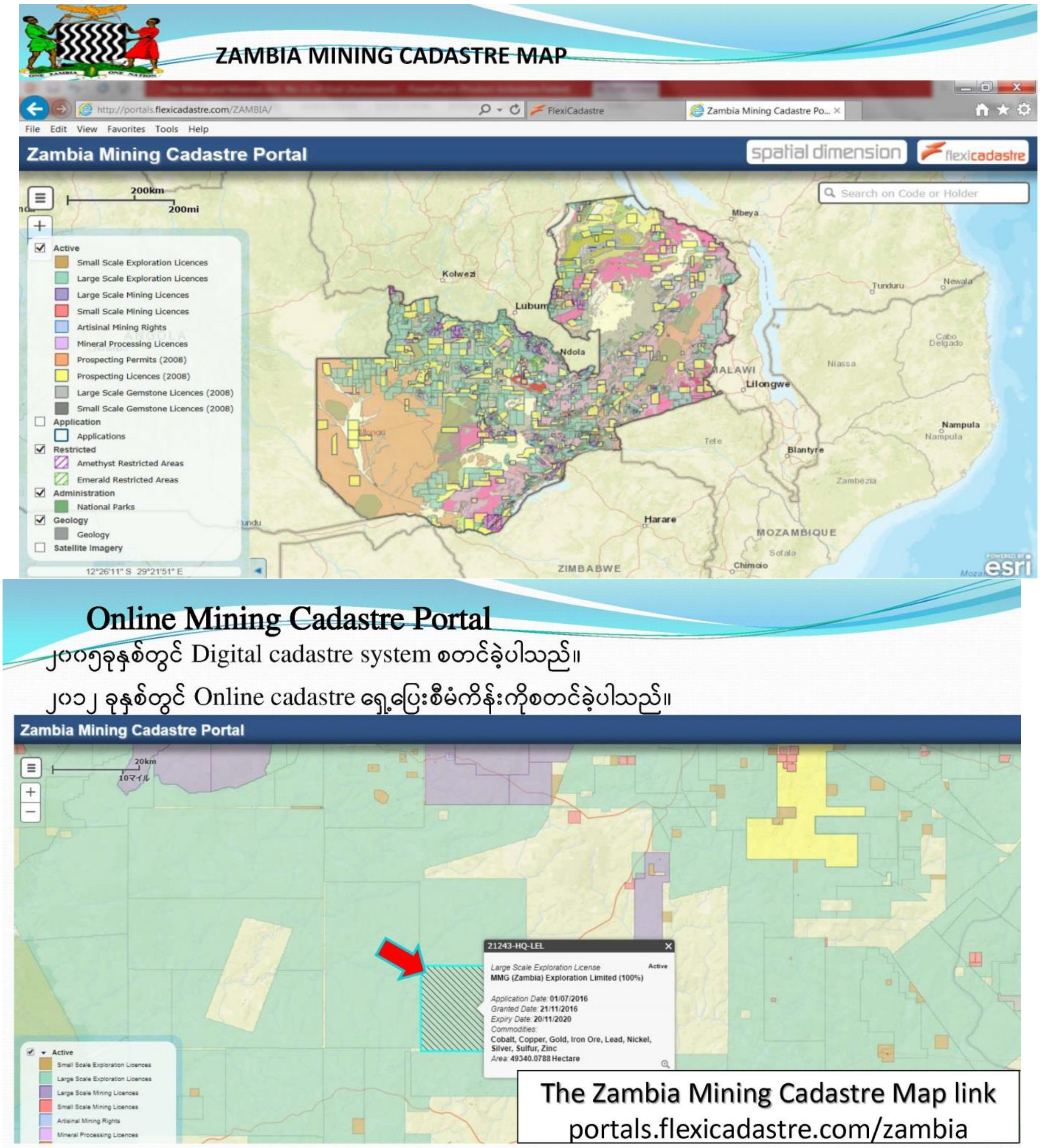
ZAMBIA MINING CADASTRE MAP
Zambia Mining Cadastre Portal
spatial dimension
flexicadastre
Active
Small Scale Exploration Licences
Large Scale Exploration Licences
Large Scale Mining Licences
Small Scale Mining Licences
Artisinal Mining Rights
Mineral Processing Licences
Prospecting Permits (2008)
Prospecting Licences (2008)
Large Scale Gemstone Licences (2008)
Small Scale Gemstone Licences (2008)
Application
Applications
Restricted
Amethyst Restricted Areas
Emerald Restricted Areas
Administration
National Parks
Geology
Geology
Satellite Imagery
Online Mining Cadastre Portal
၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် Digital cadastre system စတင်ခဲ့ပါသည်။
၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် Online cadastre ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းကိုစတင်ခဲ့ပါသည်။
Zambia Mining Cadastre Portal
21243-HQ-LEL
Large Scale Exploration License
Active
MMG (Zambia) Exploration Limited (100%)
Application Date: 01/07/2016
Granted Date: 21/11/2016
Expiry Date: 20/11/2020
Commodities:
Cobalt, Copper, Gold, Iron Ore, Lead, Nickel, Silver, Sulfur, Zinc
Area: 49340.0788 Hectare
The Zambia Mining Cadastre Map link
portals.flexicadastre.com/zambia

NRGI နှင့် နည်းပညာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ

(က) သယံဇာတအရင်းအမြစ်များအုပ်ချုပ်စီမံများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်စာရွက်စာတမ်းများကို အများပြည်သူများသိရှိနိုင်ရန် online စနစ်ဖြင့်မှတ်တမ်းတင်ထားရှိခြင်း၊

(ခ) အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စီမံကိန်းများ၊

(ဂ) ဒေသခံစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မြှင့်တင်ရေးအတွက် အဆိုပြုချက်များ၊

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး စီမံချက်များ၊

2. Studying at the Zambia Mining Cadastre Department

4. Licensing and cadastre management in Myanmar (Myanmar delegation)

   a. **Decentralization of ASM licensing in Myanmar's minerals sector**
   b. **Status of cadastre project in Myanmar**
   c. **Decentralization of ASM licensing in Myanmar's gemstones sector**

5. Final questions (all)
6. Tour of the cadastre office (all)

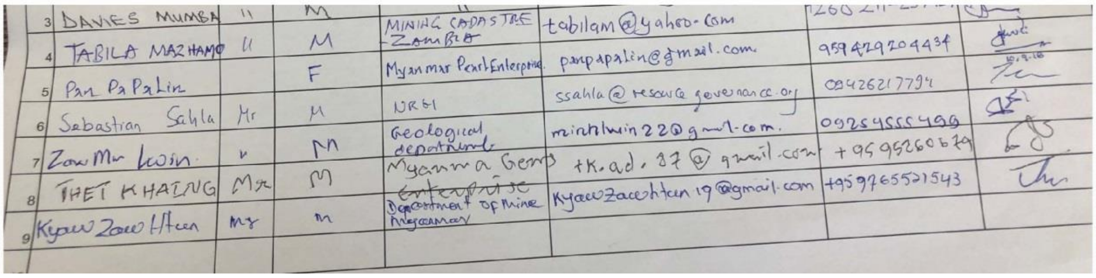

3	DAVIES MUMBA	"	M	MINING CADASTRE ZAMBIA	tabilam@yahoo.com	260 21[illegible]	[signature]
4	TABILA MAZHAMO	"	M			959429204434	[signature]
5	Pan Pa Pa Lin		F	Myanmar Pearl Enterprise	panpapalin@gmail.com	09426217794	[signature]
6	Sebastian Sahla	Mr	M	NRGI	ssahla@resourcegovernance.org	0925455499	[signature]
7	Zaw Min Lwin	"	M	Geological department	minlwin220@gmail.com	+959526067[illegible]	[signature]
8	THET KHAING	Mr	M	Myanma Gems Enterprise	tk.ad.87@gmail.com	+9597655215 43	[signature]
9	Kyaw Zaw Htun	Mr	M	Department of Mines Myanmar	Kyawzawhtun19@gmail.com		

2. Studying at the Zambia Mining Cadastre Department

Brief overview of Myanmar's mining industry

Policy priorities

- Overview of regulatory framework
- Licensing procedures

Overview of decentralized ASM permitting responsibilities

Key challenges facing ASM permitting

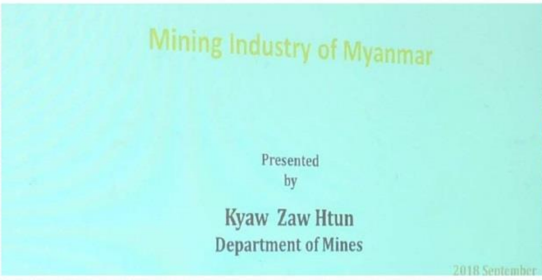

ဝန်ကြီးဌာနမှ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မှုများ

(က) သာတူညီမျှ တရားမျှတပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာစွာဖြင့် အခွန်းအခများ ကောက်ခံခြင်း၊

(ခ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊

(ဂ) သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးမြင့်တင်ရန်၊

(ဃ) ရှင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေး၊

(င) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြင့်တင်ရန် အားပေး ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း၊

16

Permitting responsibilities

Types of Permit	Application to: Ministry	Application to: Depart-ment	Application to: State and Region	Permitting: Ministry – Foreign Investment – Government	Permitting: Ministry – Local – Government	Permitting: Ministry – Local – Ministry	Permitting: Depart-ment	Permitting: State and Region
Explora-tion	Mineral	Stone	Mineral	Mineral (Large Scale)	Metallic Mineral	Mineral (Large, Medium& Small Scale)	Stone	Mineral
Large		-	-			Stone & Industrial Minerals	-	-
Medium	Mineral	Stone	-	-	-	Mineral	Stone	-
Small	-	-	Mineral	-	-	-	-	Mineral
Artisanal	-	-		-	-	-	-	

တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များတွင် လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးလုပ်ငန်းစဉ်

(က) အသစ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် သတ္တုတွင်းဥပဒေ/ နည်းဥပဒေများအရ အသေးစားနှင့် လက်လုပ် လက်စား(ASM) လိုင်စင်များကို ခွင့်ပြုပေးနိုင်ခြင်း၊

(ခ) ကော်မတီတရပ်ဖွဲ့စည်းပြီးအဆိုပါလိုင်စင်လျှောက်ထားခြင်းကိစ္စရပ်များဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဂ) သယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်နယ်ဝန်ကြီးမှ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာန တာဝန်ခံရုံးမှ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း လိုင်စင်ချထားပေးရေးကော်မတီတွင် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

18

အသေးစားနှင့်လက်လုပ်လက်စား(ASM)လိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးလုပ်ငန်း၏စိန်ခေါ်မှုများ

(က) အသေးစားနှင့် လက်လုပ် လက်စား(ASM) ခွင့်ပြုဧရိယာနှင့် အကြီးစား ခွင့်ပြု ဧရိယာတို့ ထပ်နိုင်သဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များနှင့် ဗဟိုအစိုးရတို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ခြင်း ၊

(ခ) လိုင်စဉ်လျှောက်ထားခြင်းကိစ္စရပ်များကို သာတူညီမျှစွာဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားကောင်းစေရန် (first come, first served) ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊

(ဂ) လူသားအရင်းအမြစ် နှင့် ခေတ်မီစက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊

(ဃ) ခွင့်ပြုမိန့်လိုင်စင်များထုတ်ပေးရာတွင် Cadaster အခြေခံပြီးဆောင်ရွက်ရန်၊

19

မြန်မာနိုင်ငံတွင်Cadastre စနစ်ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေများ

(က) MEITI နှင့် ကမ္ဘာဘဏ်တို့၏ အကူအညီဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊

(ခ) အကြံပေးတစ်ဦးနှင့် အတူ Pre Cadastre Working Group ဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ငန်းများ စတင်နေခြင်း၊

(ဂ) အဆိုပါ အဖွဲ့တွင် ဝန်ကြီးဌာနရှိ ဌာနများမှ အဖွဲ့ဝင်(၁၁)ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဃ) Pre Cadastre Working Group အဖွဲ့မှ ပထမအဆင့် (၆)လခန့်ဆောင်ပြီးနောက် Cadastre စနစ်အောင်မြင့်စေရန် ဒုတိအဆင့်(၂)ခန့်ဆောင်ရွက်ရန် ကမ္ဘာဘဏ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပြီးပါကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

Cadastre စနစ်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်း၏စိန်ခေါ်မှုများ

(က) Cadastre စနစ်ဆောင်ရွက်ရန် လက်ရှိ ဥပဒေ/နည်းဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက် မရှိခြင်း၊

(ခ) အစိုးရပိုင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့်ကုမ္ပဏီများမှ စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း၊

(ဃ) ယခင်မြေပုံစံနစ်များ ပြင်ဆင်အသုံးပြုရန်လိုအပ်ခြင်း၊

(ဂ) ဝန်ကြီးဌာနတွင် ဌာနများစွားရှိသည့်အတွက် ပုံစံတကျ အချက်အလက်များစုဆောင်းရန် ခက်ခဲခြင်း၊

(ဃ) အခြားနိုင်ငံများတွင် မည်သို့ Cadastre စနစ်ဆောင်ရွက်ထားသည့်ကို လေ့လာ အကဲခတ်ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း၊

21

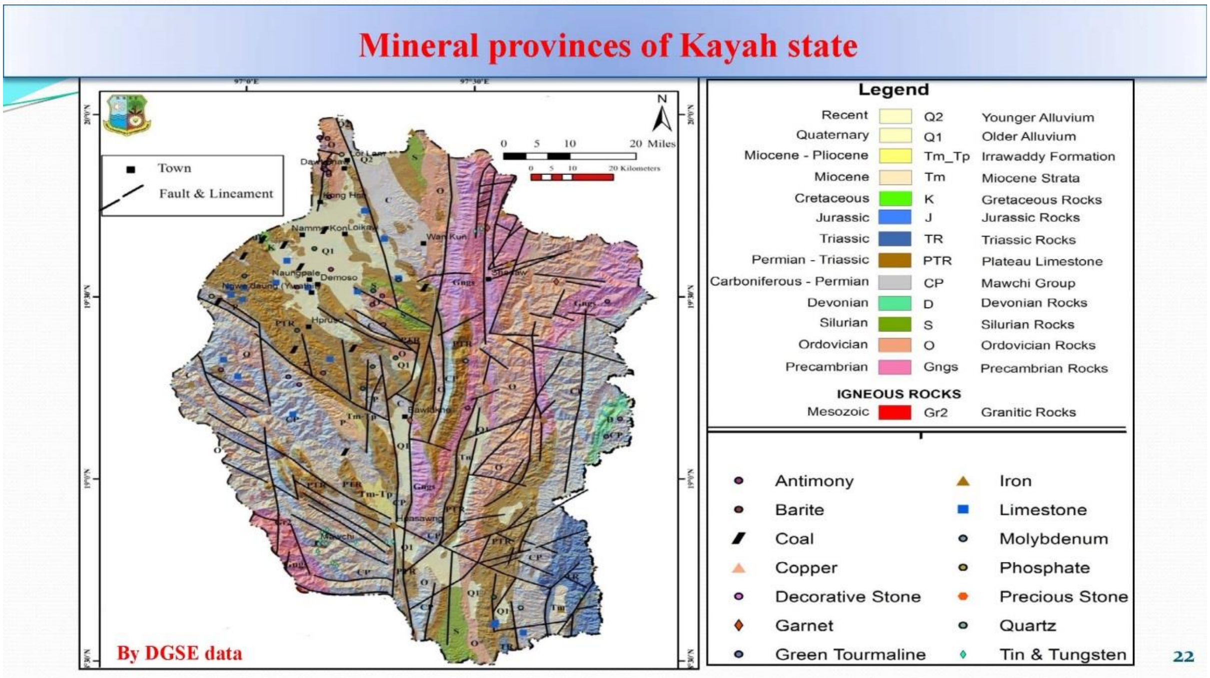

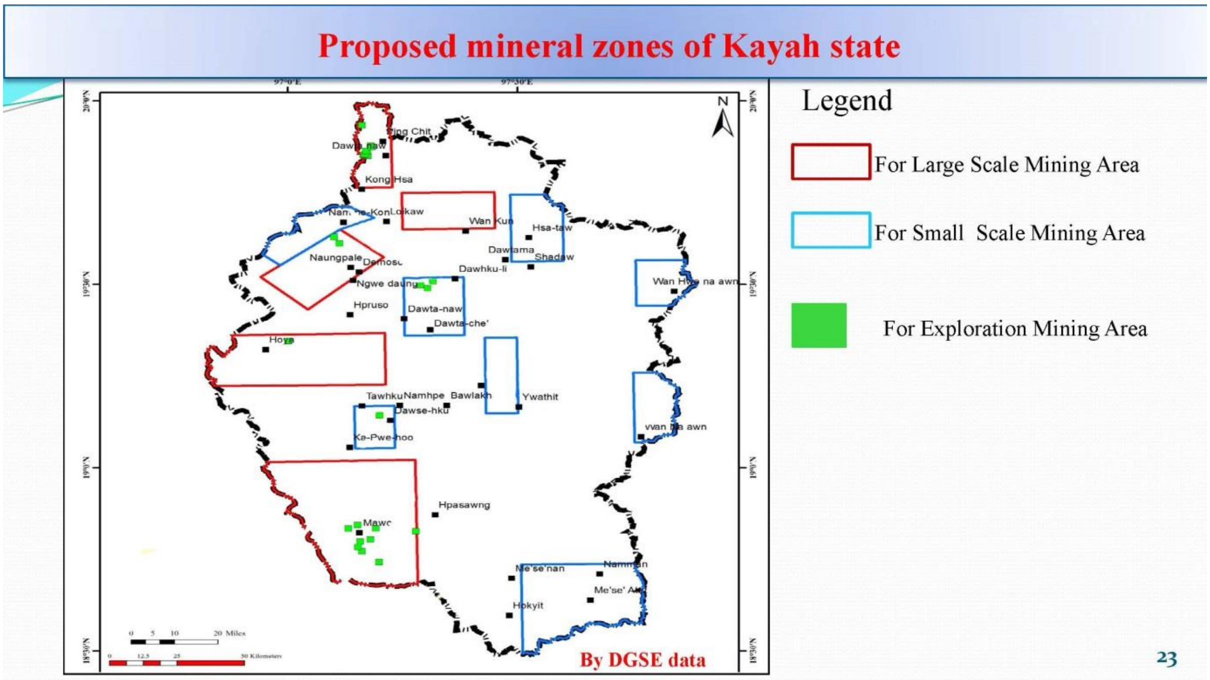
Proposed mineral zones of Kayah state
Legend
For Large Scale Mining Area
For Small Scale Mining Area
For Exploration Mining Area
Kong Hsa
Wan Kun
Hsa-taw
Shadaw
Naungpale
Dawhku-li
Hpruso
Dawta-naw
Hoya
Ywathit
Hpasawng
Hpasawng
Me'se'nan
By DGSE data
23

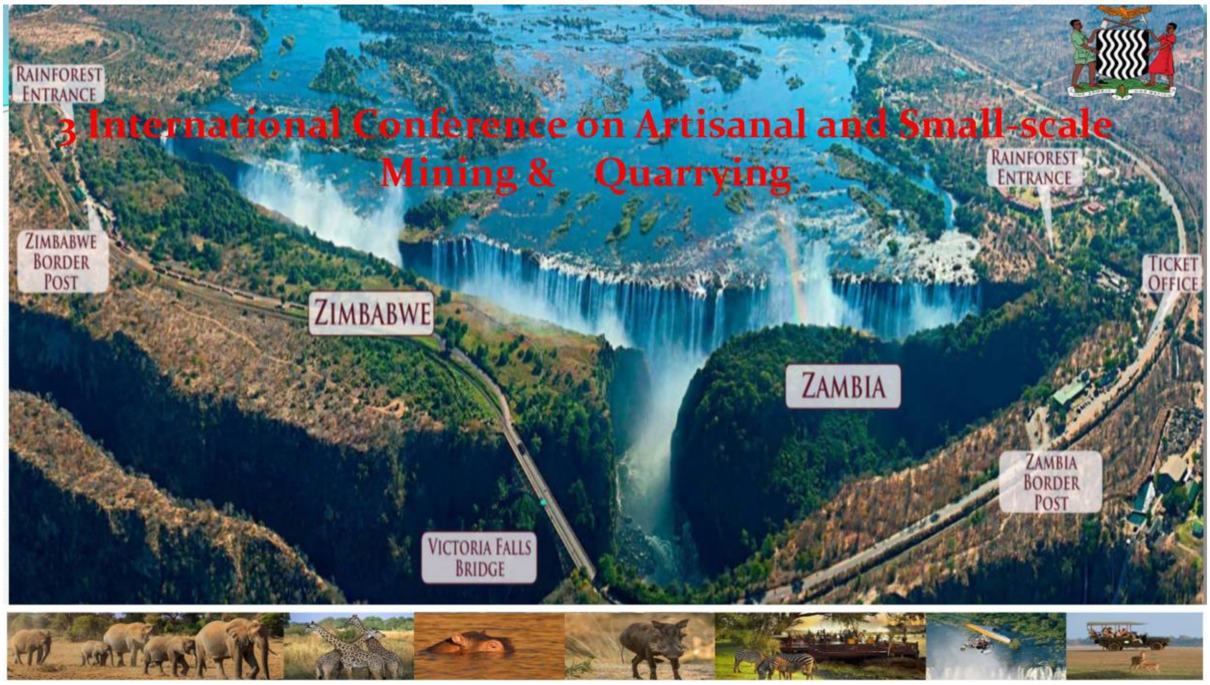
3 International Conference on Artisanal and Small-scale Mining & Quarrying
RAINFOREST ENTRANCE
RAINFOREST ENTRANCE
ZIMBABWE BORDER POST
ZIMBABWE
TICKET OFFICE
ZAMBIA
ZAMBIA BORDER POST
VICTORIA FALLS BRIDGE

International Conference on Artisanal and Small-scale Mining & Quarring ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနား

သမ္မတ Mr.Edgar Lungu

သတ္တုသယံဇာတဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ ဝန်ကြီး H.E.Hon Richard Musukwa

Ms.Marjeta Jager, European Commission 25

International Conference တွင် Panel discussion အဖြစ် အစိကဆွေးနွေးသည့် အကြောင်းအရာများ

(က) Administration reform for Artisanal and Small-scale Mining&Quarring,
(ခ) ASM into domestic and regional supply chain,
(ဂ) The social dynamic of ASM,
(ဃ) ASM formalization,
(င) Supporting ASM with geological services,
(စ) Inclusive finance and ASM enterprise,
(ဆ) Women and children in ASM,
(ဇ) Matter for SDGs,
(ဈ) Linking ASM and downstream private sector,
(ည) Conflicts and human rights in ASM supply chain,
(ဋ) Farms, forests , rivers and ASM,
(ဌ) Responsible supply chains from mine to market,
(ဍ) Health and safety in ASM
(ဎ) Gemstones and the market place; growth that work,

26

သိရှိလေ့လာနိုင်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများ

(က) စက်ပစ္စည်းအနည်းငယ်နှင့် အဆင့်နိမ့်နည်းပညာကိုသာ အသုံးပြု၍ ကာယလုပ်သားများ အပေါ် မှီခိုတူးဖော်ခြင်း။

(ခ) ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအစီအစဉ်များ၊ ကျန်းမာရေးစောက်ရှောက်မှုများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လိုအပ်လျှက်ရှိခြင်း၊

(ဂ) စီးပွားရေးဆိုင်ရာ မလုံခြုံသဖြင့် မိသားစုဝင်ငွေကို ဖြည့်စွက်နိုင်ရန် ယာယီတူးဖော်ခြင်း၊

(ဃ) ASM သည် အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း၊

(င) တရားမဝင်သော ASM အခန်းကဏ္ဍ ထိန်းသိမ်းပေးမှုအားနည်းခြင်း၊

(စ) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပစ္စည်းများ မရှိမှု၊ ဓာတုပစ္စည်းများကို မလျော်ကန်စွာ သုံးစွဲမှု တို့ကြောင့် အလုပ်သမားတို့၏ ဘေးကင်းရေးအားနည်းစေခြင်း၊

27

International Conference on Artisanal and Small-scale Mining &Quarringသို့ တက်ရောက်ရခြင်း ဖြင့်ရရှိခဲ့သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ

(က)ASMသည်အကြီးစားတူးဖော်မှုများLSMအသိုက်အဝန်း၏ လုပ်ဆောင် ချက်များကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေခြင်း၊

(ခ)ASMတွင် အသုံးပြုသော mercury များကို စွန့်ပစ်မှုကြောင့် ရေညစ်ညမ်းမှု၊ မြစ်ချောင်းများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုနှင့်စွန့်လွှတ် မိုင်းတွင်းများကို ချန်ထားရစ်ခဲ့မှုများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ပိုမို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊

(ဂ)ASMများကို တရားဝင်ဖြစ်စေရန် မလုပ်ဆောင်နိုင်ပါက တရားမဝင် ဓာတ်သတ္တု ကုန်သွယ်မှုဖြစ်နိုင်ခြင်း၊

(ဃ)အခွန်အခများကိုမပေးဆောင်နိုင်ခြင်း၊အစိုးရအတွက်ဘဏ္ဍာရေးစိန်ခေါ်မှုတရပ်ဖြစ်စေပါသည်၊

(င)ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရန်တို့အတွက် စက်ယန္တရားများကို အသုံးပြုသည့် အကြီးစားတူးဖော်ခြင်း LSM များကိုသာ ဆောင်ရွက်လိုသော်လည်း စက်ယန္တရားများ အစား လုပ်သားများဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ASM ကို ခွင့်ပြုခြင်းသည် အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီး ပေးနိုင်ပါသည်။

28

အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ

(က)FitsumWeldegiorgis, Senior Researcher,
INTERNATIONAL INSTITUTE FOR ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT,

(ခ) Klemens Link, Head Of Development, ***GÜBELIN GEM LAB,***

(ဂ) Susan Egan Keane, Senior Director,
NATURAL RESOURCES DEFENSE COUNCIL,

(ဃ) Elizabeth Orlando, Esq, Economic/Commercial Affairs Officer,
OFFICE OF THREAT FINANCE COUNTERMEASURES,

(င) Maria Laura Barreto, Director,***MATERIALS EFFICIENCY RESEARCH GROUP,***

(စ) Giovanni Soledad, Project Manager,***INTERNATIOAL LABOR ORGANIZATION,***

(ဆ) Benoit, Manager ,***Federal institute for Geosciences and natural Resources (BGR)***

(ဇ) Fitsum Weldegiorgis, *Senior Researcher, International Institute for Environment and Development*

29

4. Zambia EITI Workshop

Date: Friday 14 September 2018 , Time: 09:00-13:00

Location: Crismar Hotel, Livingstone

1. Introductions (all)
2. Purpose of the onsite visit (NRGI)
3. Presentation: Resource governance in Zambia
4. Presentation: Resource governance in Myanmar
5. Discussion: Identifying shared challenges and solutions

ဇမ်ဘီယာနိုင်ငံ Extractive Industries Transparency Initiative (ZEITI) ဆွေးနွေးခြင်း

(က) ဇမ်ဘီယာနိုင်ငံမှ EITI တည်ဆောက် ခဲ့မှု နောက်ခံအခြေအနေ၊

(ခ) ZEITIအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ်ပါဝင်နိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင်တွေ့ကြုံရသည့်အခက်အခဲ၊ ပြဿနာများ

(ဂ) လက်ရှိအချိန်အထိ ရင်ဆိုင် နေရဆဲ အခက်အခဲ၊ပြဿနာများနှင့်

(ဃ) လက်ရှိအချိန်တွင် ရရှိသည့် အကျိုးရလာဒ်များ၊

ZEITI မှ Project Administrative Officer ဖြစ်သူ Mr.Kaonga Kay Mazaba -

- ဇမ်ဘီယာနိုင်ငံ တွင်းထွက် သယံဇာတတူးဖော် ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်း မြင်သာမှု ဖော်ဆောင်ရေးကို သတ္တုကဏ္ဍသာမက အခြားသော သယံဇာတ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများလည်းပါဝင်ခြင်း၊
- အကျိုးအမြတ်ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု Beneficiary Ownership(B.O)အကောင်အထည်ဖော်ဆိုင်နိုင်ရေးအတွက် EITI ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ဓာတ်သတ္တုခွန်ကောက်ခံရာတွင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့် အခါ ငွေသားအဖြစ်ကောက်ခံသည့် စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း၊

31

About Myanmar EITI

- စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန၊လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း၊ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကိုယ်စားလှယ်၊NCSတို့ဖြင့်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
- ၁၄.၁၂.၂၀၁၂ရက်နေ့တွင် ဦးဆောင်ကော်မတီကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၅.၄.၂၀၁၃ ရက်နေ့တွင် EITI လုပ်ငန်းကော်မတီကို ဒုတိယဝန်ကြီးဦးဆောင်၍ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ၁၈.၂.၂၀၁၄ရက်နေ့တွင် သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့အား အစိုးရကိုယ်စားလှယ်၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့ အစည်းမှ ကိုယ်စားလှယ် ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ EITI အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ရေးလျှောက်ထားလွှာကို ၁၇.၄.၂၀၁၄ နေ့တွင် သမ္မတရုံးအမှတ်(၃) ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဦးစိုးသိမ်းက လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ၇.၅.၂၀၁၄ နေ့တွင် နိုင်ငံတကာ EITI ဘုတ်အဖွဲ့သို့ ပေးပို့ခဲ့ခြင်း။

Overview of Myanmar’s extractive industries

33

Macro-economic contributions (2015-16)

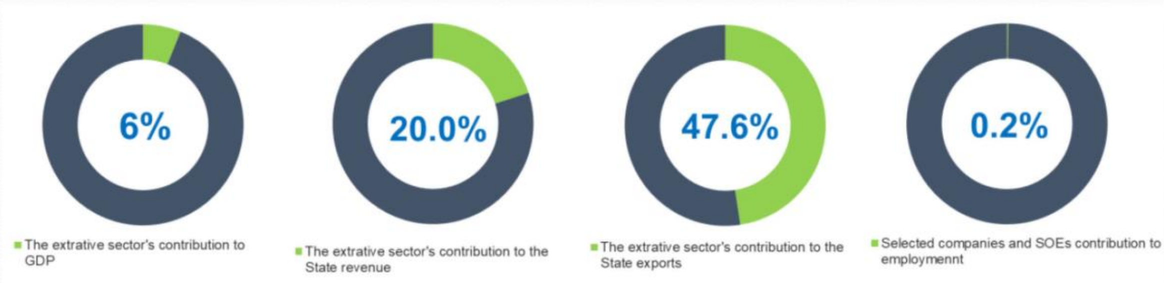

34

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081

Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

3rd Myanmar EITI Report 2015-2016 Extractive sector revenues

Companies payments by sub-sector

In million MMK

Sub-sector	Tax revenues	Non-tax revenues	Social contribution	Total revenues	%
Oil & Gas	73,168	2,075,864	6,606	2,155,638	71%
Oil & Gas transportation	235,149	168,665	4,640	408,454	13%
Gems & Jade	21,029	363,275	72	384,376	13%
Other Minerals	14,619	62,368	3,149	80,137	3%
Pearl	0	4,611	0	4,611	0.2%
Total	**343,966**	**2,674,783**	**14,467**	**3,033,216**	**100%**

1$ =1200MMK

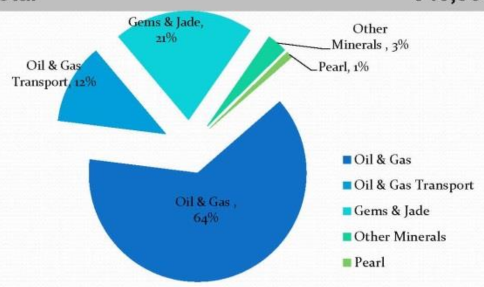

MOORE STEPHENS

35

Change in reporting coverage in Myanmar EITI reports

Other Minerals sector

MEITI Report	Material Threshold	Company	Coverage
2013-2014	0.25 Billion MMK	14	45%
2014-2015	0.25 Billion MMK	25	72%
2015-2016	0.25 Billion MMK	28	40%

Gems & Jade Sector

MEITI Report	Material Threshold	Company	Coverage
2013-2014	1.0 Billion MMK	30	53%
2014-2015	0.74Billion MMK	70	57%
2015-2016	1.0Billion MMK	51	32%

Successes, challenges and priority focus areas for MEITI

37

Successes

- ၂၀၁၆ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပထမဆုံး EITI အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းနိုင်ခြင်း၊
- ၂၀၁၈ခုနှစ်မတ်လတွင် ဒုတိယနှင့် တတိယ EITI အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းနိုင်ခြင်း၊
- ပုလဲနှင့် သစ်တောကဏ္ဍာတို့အားဖြည့်စွက်ပြီးထပ်တိုးဖော်ပြနိုင်ခြင်း၊
- ၂၀၁၈ခုနှစ်အတွင်း Pre Cadastreနှင့် B.O ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊
- မျှားမကြာမှီ သစ်တောအစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းနိုင်မည်ဖြစ်ခြင်း၊
- EITIအကြံပြုချက်များအပေါ်အစိုးရဌာများမှလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများပြောင်းလည်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

38

Challenges

- Materiality threshold သတ်မှတ်ရာတွင် အသေးစားလုပ်ငန်းများအပေါ် လွှမ်းခြုံ မှုမရှိခြင်း၊
- EITI လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ရာတွင် ဥပဒေ/လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အရ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်း၊
- ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် စိန်းခေါ်မှုများစွာရှိခြင်း၊
- နယ်မြေမတည်ငြိမ်သည့် ဒေသများတွင် EITIအကောင်းအထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ခက်ခဲခြင်း၊

39

Priorities

- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး အဖွဲ့ (SNU) ဖွဲ့စည်းရန်၊
- Minerals and Gemstone Cadastre ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ၊
- EITI ဥပဒေ ပြဌာန်းနိုင်ရန် ၊
- SOE Reform အတွက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများဆောင်ရွက်ရန်၊
- Cadastreနှင့် B.O ဆောင်ရွက်ရန် ဥပဒေပြဌာန်းရန်၊
- Public awareness ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊

40

No.13 (A), Mya Yadanar Street, 16 Ward, Baukhtaw,
Yankin Township, Yangon 11081
Tel.: +95 1 401 178, Mobile: +95 9 400 888 123
E-mail: communication@myanmareiti.org
www.myanmareiti.org

Fiscal Policy, Strategy and EITI Division,
Budget Department,
Office No. (26), Naypyidaw
Tel.: +95 67 410 533
E-mail: myanmareiti.mopf@gmail.com

ထိုသို့လေ့လာသိရှိနိုင်ခဲ့သည့်အကြောင်းအရာများနှင့် မိမိနိုင်ငံ၏ အခြေအနေကို ချိန်ထိုး၍ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုများရရှိစေရန်အတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သော အချက်များကို အကြံပြုတင်ပြနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇမ်ဘီယားနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ရန် ခွင့်ပြုပေးပါသော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ဒုတိယဝန်ကြီး၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊
အထောက်အပံ့ပေးသည့် World Bank, NRGI နှင့် MEITI သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန့်ပေါင်းအဖွဲ့ဝင်များ၊ စီမံကိန်းနှင့်
ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ညှိနှိုင်းရေးမှူးရုံးမှ တာဝန်ရှိသူများ အားလုံးကို
အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

41

Thanks your Kind Attention.

42